

Додаток до проекту рішення
Теплодарської міської ради
№_____від_____

**СТРАТЕГІЯ
РОЗВИТКУ ТЕПЛОДАРСЬКОЇ МІСЬКОЇ
ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
НА 2022-2027 РОКИ**

Проект

Шановні Теплодарці!

Разом із вами ми створили стратегію розвитку міста. Ми разом визначили, яким має бути наше місто за 6 років і як цього досягти.

Шість років – це дуже короткий термін, щоб подолати всі проблеми, які накопичилися за останні 25 років. Ми втратили багато часу й можливостей. Тож сьогодні нам

потрібні швидкі зміни, які приведуть нас до успіху та здійснення наших мрій про розвиток нашого улюбленого міста. Для цього ми повинні навчитися співпрацювати й досягати спільної мети – зробити наше місто кращим місцем для життя.

Теплодар – унікальне, красиве місто, яке прагне створити свою велику історію, і на нас покладено спільну відповідальність – збудувати його прекрасне майбутнє.

XXI століття буде століттям розвитку міст, і Теплодар має рухатися в ритмі століття і провадити зміни, які наблизять його до найкращих міст світу.

Яким є сучасне й успішне місто? Це місто з потужним розвитком міської економіки та високим рівнем життя городян. Це місто з чистим середовищем, активною та потужною громадою й освіченими, заможними громадянами.

Наша стратегія – це саме той дороговказ, який зможе привести нас до реалізації цієї мети.

Стратегія – це більше ніж документ, це широкий договір між громадянами, бізнесом і владою міста щодо спільної роботи заради перетворення нашого міста на місто майбутнього. На місто, яке зможе розкрити свій потенціал і стати бізнес-лідером регіону, лідером самоврядування та містом із високою якістю життя.

Стратегія – це наш чіткий і послідовний план реформ Теплодара, який будується на впровадженні чотирьох принципів:

- прозорості та відкритості;
- співпраці всіх громадян у місті;
- розвитку міста за стандартами міст XXI століття;
- орієнтованості на потреби людини.

Саме ці принципи визначатимуть наші дії, плани і рух вперед.

Наша стратегія будується також на чотирьох «двигунах» – стратегічних цілях, що здатні запустити розвиток міста, а саме:

- посилення ролі громади та громадян в управлінні містом;
- якісна трансформація системи управління містом;

- забезпечення високої якості життя та створення широких можливостей розвитку людини;
- реалізація економічного потенціалу міста та зростання міської економіки.

Впровадження цих принципів і досягнення цих цілей мають якісно й позитивно змінити наше життя та наше місто.

Впевнений, у нас все вийде. Будуймо наше майбутнє разом!

Міський голова

Олександр ЧУЙКО

ВСТУП

Наше сьогодення, яке проходить в умовах загальної конкуренції та глобальних викликів, відсутності необхідних фінансових, людських та природних ресурсів, спонукає як суб'єктів господарювання так і органи місцевого самоврядування шукати нові можливості для розвитку, використовувати власні переваги та можливості для забезпечення належного рівня життя жителів міста та розвитку інфраструктури міста Теплодар

Стратегія розвитку міста на 2022-2027 роки, є результатом роботи структурних підрозділів виконавчого комітету та Теплодарської міської ради, представників громадськості та Робочої групи з розробки Стратегії розвитку Теплодарської міської територіальної громади на 2022-2027 року, яка створена розпорядженням міського голови від 12.08.2021 року № 83/В-2021.

Стратегія розвитку Теплодарської міської територіальної громади на 2022-2027 роки (далі - Стратегія) розроблена на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695 якою затверджена Державна стратегія регіонального розвитку на 2021—2027 роки, рішення Одеської обласної ради № 139-VIII від 16.04.2021 року « Про внесення змін до рішення обласної ради від 03 березня 2020 року № 1228- VII, законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про засади державної регіональної політики», Методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації, затвердженої наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 31 березня 2016 року №79, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 квітня 2016 року за №632/28762.

Необхідність розроблення Стратегії розвитку Теплодарської міської територіальної громади на період до 2027 року (далі –Стратегія) викликана:

- зміною зовнішніх та внутрішніх умов, у яких відбувається розвиток Територіальної громади міста, області та країни в цілому;
- зміною підходів щодо управління територіальним розвитком, що передбачають посилення ролі громад у власному стратегічному плануванні та власному розвитку, базованому на ефективному використанні ресурсів,
- посиленні територіальної згуртованості та розвитку людського капіталу;
- доцільністю підготовки стратегічного документа, розробленого за європейськими стандартами;
- необхідністю визначення напрямів розвитку Теплодарської міської територіальної громади з урахуванням реформи децентралізації системи державного управління.

Розробка Стратегії стала важливим інструментом налагодження партнерства між виконавчим комітетом, бюджетними установами міста, суб'єктами господарювання, громадськими організаціями та громадськістю міста для того, щоб стратегічний документ став надбанням усіх зацікавлених сторін, з метою забезпечення суспільної підтримки реалізації заходів та проектів з Плану реалізації Стратегії.

Стратегія розвитку Теплодарської міської територіальної громади на 2022-2027 роки має стати основним документом, який визначатиме напрями подальших дій у сфері реформування економіки міста, розробки і фінансування місцевих програм різної направленості.

Відповідно до нових підходів стратегічного планування, ця Стратегія розроблена на основі чинного законодавства, з урахуванням кращої європейської практики та спрямована на виявлення і здійснення змін у розвитку територіальної громади, забезпечення її привабливості для вкладення інвестиційних коштів із всіх можливих джерел.

Мета та завдання цього – досягнення стабільного зростання якості та безпеки життя населення громади, на основі збалансованого та узгодженого розвитку місцевої економіки, ефективному використанні та ощадливому ставленні до природного потенціалу, збереженні довкілля з урахуванням стратегічних інтересів держави.

Стратегія розвитку Теплодарської міської територіальної громади на 2021-2027 роки концентрується на ключових, найперспективніших напрямках, які були виявлені на основі аналізу потенціалу, сильних та слабких сторін громади, можливих сценаріїв розвитку держави й зовнішнього світу.

Стратегія містить ідеї та принципи, які дають орієнтири для бізнесу, потенційних інвесторів, влади та населення району, допомагаючи приймати оперативні рішення з урахуванням бачення перспективи. Вона не відмінює і не замінює інші види програм та галузевих стратегій, які можуть і повинні розроблятися.

Стратегія визначає розвиток лише в найважливіших, пріоритетних галузях та сферах діяльності, при цьому залишаючи не менш важливим компонентом виконання необхідної організаційно-розпорядчої діяльності.

Реалізація стратегії - це комплекс заходів, яка направлені, перш за все, на підвищення якості та безпеки життя в місті та інтенсивний розвиток економіки.

Щоб досягти сталого розвитку, необхідно постійно шукати і зміцнювати переваги своєї території, визначати що гальмує просування до цілі та як усунути дані перешкоди.

Під час розробки Стратегії найбільші труднощі виникали із вибором стратегічних пріоритетів, оскільки немає можливості зробити всі напрямки пріоритетними і задовольнити всі потреби та інтереси. Необхідно наголосити, що відсутність певних сфер діяльності у стратегічних пріоритетах не означає їх

“закриття” чи зменшення інтенсивності роботи в даному напрямку. Навпаки, передбачається, що окремі стратегічні напрямки будуть розвинуті і позитивно вплинуть на розвиток інших сфер діяльності, які не визначені в Стратегії як пріоритетні.

Для виконавців Стратегії, при плануванні діяльності на території громади на перспективу, завжди необхідно посилається на дану Стратегію, розуміти і узгоджувати цілі своєї сфери діяльності з цілями розвитку, що задекларовані в Стратегії.

Реалізуючи дану Стратегію, усі виконавці мають право коригувати визначені операційні цілі, доповнювати і змінювати завдання та заходи, прийняті в Стратегії, в такий спосіб, щоб оптимально досягти визначених стратегічних цілей.

Для одержання очікуваних позитивних результатів від реалізації Стратегії усі проекти та галузеві Програми, які будуть надалі розроблятися та затверджуватися для реалізації, потрібно готувати на високому професійному рівні, оскільки від них в значній мірі залежить виконання Стратегії в цілому та досягнення намічених результатів. При цьому бажаною є участь місцевих жителів в проектах, яка спонукатиме до активізації місцевих ініціатив, залучення населення до життя громади.

Для досягнення запланованих цілей Стратегії потрібна повноцінна мобілізація фінансового, ресурсного, людського потенціалу, що в кінцевому результаті принесе користь кожному жителю Теплодарської міської територіальної громади.

Місія міста

Теплодар – місто з вигідним географічним розташуванням на перетині ключових шляхів у центрі Одеської області, недалеко від великої агломерації (м. Одеса). Теплодар – місто активних, освічених і кваліфікованих городян, які цінують минуле, будують майбутнє та мріють перетворити своє місто на сучасне комфортне середовище для проживання й розвитку, економічний центр регіону, з високим рівнем життя й новими можливостями для бізнесу, освіти, спорту та інновацій.

Ми ставимо амбітну мету – до 2027 р. Теплодар має стати привабливим місцем для роботи й життя, де поєднані найкращі традиції та досвід історії, надбання сьогодення та спрямованість на майбутнє. Теплодар повинен стати містом зі стандартами життя XXI століття, сучасними принципами містобудування та вирішальною роллю громадян у розбудові міста.

Для цього місто має стати **відкритим і дружнім** до творчості, креативності, ініціативності та інноваційності городян, а також **сприятливим** для підприємництва й нових ідей.

Ми маємо зробити так, щоб Теплодар розкрив свої можливості як важливий спортивний, туристичний центр на мапі України та місто з потужним культурним життям.

Основою для реалізації такої мети повинна стати докорінна зміна управління містом на засадах **модернізації, сучасних інновацій, раціонального використання природних ресурсів, відкритості та прозорості.**

Орієнтирами для досягнення поставлених цілей мають стати сучасні міжнародні стандарти якості життя в містах: **Сталий розвиток громади: основні показники міських послуг та якості життя**, а також низка **проміжних індикаторів:**

- ☐ залучення нових інвестицій на суму до 100 млн грн. в рік;
- ☐ створення близько 500 нових робочих місць;
- ☐ зменшення наполовину кількості маятникових трудових міграцій жителів міста;
- ☐ залучення щонайменше 100 туристів щороку, починаючи з 2023 р.;
- ☐ створення щонайменше одного індустріального парку/технопарку;
- ☐ суворе дотримання процедури, коли всі рішення стосовно міських фінансів/закупівель ухвалюються відкрито та прозоро для громадськості;
- ☐ застосування електронної тендерної системи;
- ☐ запровадження систем електронного уряду та «розумного міста»;
- ☐ громадське обговорення та рішення щодо цільового призначення 5% річного бюджету міста;
- ☐ створення креативної зони в місті.

ВІЗІЯ/БАЧЕННЯ міста Теплодара:

ТЕПЛОДАР – діловий центр Одеського регіону, місто динамічного розвитку підприємництва, самоврядування, освіти та інновацій, місто з високою якістю життя.

Компоненти візії:

- 1) ТЕПЛОДАР – МІСТО, сприятливе для БІЗНЕСУ. Буде створено найкращі умови для бізнесу в регіоні – розвинена бізнес-екосистема, включно з прозорими та сприятливими місцевими правилами для бізнесу; побудовано бізнес інкубатор і технологічний парк для розвитку підприємництва та стимулювання інновацій і креативності.
- 2) ТЕПЛОДАР- МІСТО, потужного самоврядування та АКТИВНИХ ГРОМАДЯН. Відбудеться трансформація ролі громади: від пасивних спостерігачів до активних учасників процесу розвитку міста. Буде забезпечено широкі можливості для участі громадян в управлінні містом, створено умови для соціальних інновацій і соціальної інтеграції, буде усунуто бар'єри для отримання якісної освіти, доступу до інновацій тощо.
- 3) ТЕПЛОДАР – МІСТО з ВІДКРИТИМ і РОЗУМНИМ УПРАВЛІННЯМ. Відбудеться якісна трансформація управління містом – від ієрархічної та закритої міської адміністрації до сучасної й прозорої, яка працюватиме за принципами стратегічного розвитку та розумного управління. Буде запроваджено систему електронного уряду та ефективного ухвалення рішень в інтересах громадян.
- 4) ТЕПЛОДАР – МІСТО, ЯКЕ ОНОВЛЮЄТЬСЯ та ЗРОСТАЄ. Буде проведено модернізацію міста (міських просторів, інфраструктури, екологічної системи), розроблено новий генеральний план міста та впроваджено сучасні принципи містобудування, міських послуг і покращення якості життя, що відповідатимуть найновішим міжнародним стандартам ДСТУ ISO 37120:2019 (національний стандарт України Сталі міста та громади. Показники міських послуг і якості життя)

РОЗДІЛ 1. СОЦІАЛЬНО – ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ТЕПЛОДАРСЬКОЇ ГРОМАДИ

1.1. ІСТОРИЧНА ДОВІДКА

Щоб мати уяву про розвиток нашого краю, необхідно ознайомитись з минулим нашого регіону – Північно-Західного Причорномор'я.

За свою багатовікову історію наш край і народи були свідками різноманітних історичних подій. На території нашого краю в розкопаних курганах було знайдено погребіння (на околиці Біляївки та Маяк), що датується II-I тисячоліттям до нашої ери. Це було підтверджено знахідками Маяківського загону Буго-Дністровської експедиції інституту археології, яка вела розкопки групи курганів зазначеної місцевості. Зокрема було знайдено погребіння епохи бронзи, зліпки посуду, шнурові відбитки, а поховання молодого воїна було знайдено під час будівництва дитячого садка №1. Майже за III тисячі років до нашої ери тут проживали племена тюркського походження. Найбільш войовничими з них були кіммерійці.

На початку VII ст. до н.е. в українських степах з'явилися племена скіфів, котрі переважали кіммерійців чисельністю, військовою організацією і політичною єдністю. Втікаючи від скіфів, кіммерійці, на чолі з царем Тугдаммс (Лігдамісом), відійшли через Кавказ вздовж Чорноморського узбережжя і оселились у південному Причорномор'ї.

В III-VI століттях Північне Причорномор'я заселяють ранньослов'янські племена антів, а в УП-XI ст. – уличів і тиверців.

Освоєння слов'янами цього регіону сприяло виникненню м. Білгород-Дністровська на руїнах давньогрецької колонії Тіра. Протягом трьох століть наш край перебував під турецько-татарським пануванням.

Підневольні народи намагалися скинути ярмо. Неодноразово їм на допомогу приходили київські князі, а згодом – і запорізькі козаки.

Після ліквідації Запорозької Січі в 1775 році козаки кинулися сюди, на турецькі землі, рятуючись від переслідування російської імперської влади.

В кінці XVIII століття територія від Сухого лиману до річки Барабой була віддана для поселення військовослужбовців – греків Одеського піхотного батальйону.

Під час II світової війни територію Біляївського району захищали 1-ша гвардійська дивізія по Тираспольському шосе, 3-тя піхотна дивізія намагалася форсувати Дністер в районі Біляївки, прикордонники, артилерійський полк, 26-ий зенітно-артилерійський дивізіон і 162-ий зенітно-кулеметний батальйон, 25-та Чапаєвська стрілкові дивізія Приморської армії, під командуванням полковника А.С. Захарченко.

Дивізія зайняла лінію оборони 287-м стрілковим полком від Кароліно-Бугаза до Граданиць, а 31-ий стрілковий полк – від Граданиць до Тирасполя. Співвідношення сил було не на користь радянських військ.

26 липня ворог форсував Дністер в районі Тирасполя і переправився на лівий берег. Не в силах стримувати ворога. Приморська армія з боями відступає. Жорстокі бої тривали до 18 серпня. В цей день авіація ворога піддала масованому бомбардуванню бойові порядки радянських військ, в тому числі і Біляївського винищувального батальйону і Біляївку, Маяки, Карлсталь, Фріденталь, Одесу.

19 серпня, зосередивши великі сили на Біляївському напрямку, ворог перейшов в наступ. Прорвавши лінію фронту, він захопив Біляївку і Маяки.

Військово-політична ситуація, що склалася на початок 1944 року, дозволила Радянському урядові та Червоній армії розпочати операцію по вигнанню окупантів з території України. Військами, що звільняли територію Біляївського району, командував генерал-лейтенант І.А. Плієв. Генерал отримав завдання фронту захопити Біляївку, Маяки, Карлсталь, Широку Балку. Через ці населені пункти пролягала переправа через Дністер, а в Біляївці- водопровідна станція. Тому було завдання – будь-якою ціною захопити цей об'єкт.

7 квітня Біляївка була повністю звільнена від фашистів. А 10-та кавалерійська дивізія полковника С.А.Шевчука в цей же день звільнила Маяки. Одна з вулиць Теплодара названа на честь генерала Плієва.

1.2. АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ

Так історично склалося, що Актом Державної комісії від 1 серпня 1980 року, що затверджений Постановою Ради Міністрів УРСР від 28.08.1980 р., був визначений майданчик для будівництва селища міського типу та атомної теплоелектроцентралі (АТЕЦ), якому дали назву Теплодар.

На підставі рішення виконавчого комітету Одеської обласної ради народних депутатів від 07.06.1983 року селище Теплодар в Біляївському районі віднесено до категорії селищ міського типу та було створено Теплодарську селищну раду народних депутатів.

Рішенням виконавчого комітету Одеської обласної ради народних депутатів від 03.09.1985 року № 511 смт Теплодар було передано в підпорядкування Центральної районної ради народних депутатів м. Одеси.

Постановою Верховної Ради України № 353/97-ВР від 17.06.1997 року селище міського типу Теплодар було віднесено до категорії міст обласного значення.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 623-р від 27.05.2020 року «Про затвердження перспективного плану формування території Одеської області» місто Теплодар має статус Теплодарської міської територіальної громади.

Постановою Верховної Ради України від 17 липня 2020 року № 807-ІХ «Про утворення та ліквідацію районів» місто Теплодар увійшло до складу Одеського району.

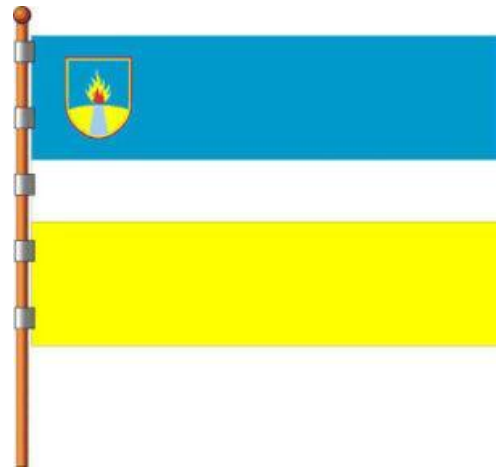

Геральдика та символіка міста

ВЕЛИКИЙ ГЕРБ міста ТЕПЛОДАР

ПРАПОР міста ТЕПЛОДАР

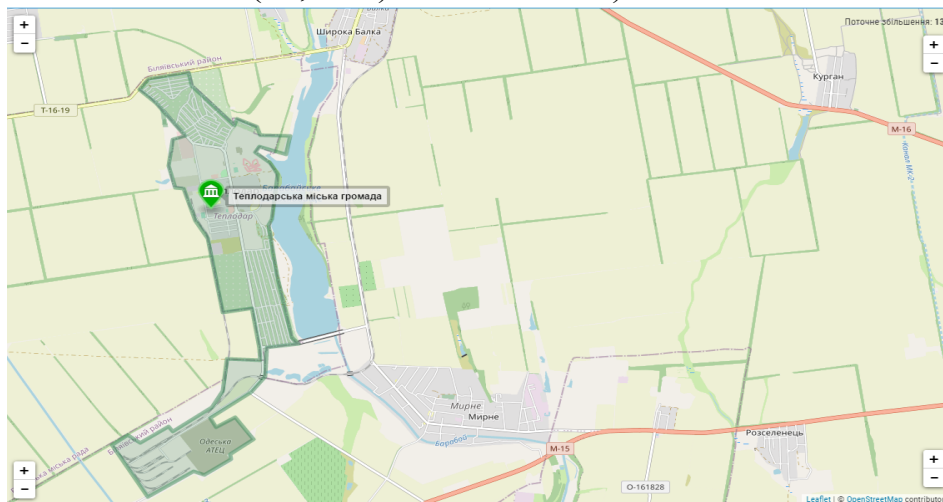

1.3. Географічне положення, клімат, рельєф.

Теплодарська міська територіальна громада розташована на півдні України в центральній частині Одеської області та межує з такими адміністративно-територіальними одиницями:

Біляївська ОТГ (м.Біляївка (9км) -13,0 тис. Жителів, с. Маяки (4 км) -6,0 тис. жителів с. Мирне (3 км) – 2,2 тис. жителів, жителів, с. Вигода (23 км) – 3,7 тис. жителів, с. Василівка (17 км) – 1,9 тис., с. Ш.Балка (6 км) – 0,7 тис. жителів, с. Майори (8,3км)- 1414 жителів , с. Повстанське(7,3 км.)- 407 жителів).

Маяківська сільська ОТГ (с.Маяки (14,9км)-5810 жителів, с. Удобне -1948 жителів, с. Надлиманське (18,3 км)-1806 жителів).

Географічне розташування надає Теплодарській громаді низку транспортних і логістичних переваг: відстань до обласного центру (Одеса) становить 28 км і проходить автошляхом Е87, до найближчої залізничної станції

Вигода 23 км., до міжнародного аеропорту 36,8 км., до Одеського морського порту 44,9 км, до морського порту м.Черноморськ 44,3км.; крім того в безпосередній близькості від міста розташовані крупні автомагістралі Одеса – Рені (2,5 км) та Одеса – Кишинів (10 км).

На сході території громади знаходиться Барабойське водосховище, загальна довжина берегової лінії становить приблизно 5 км.

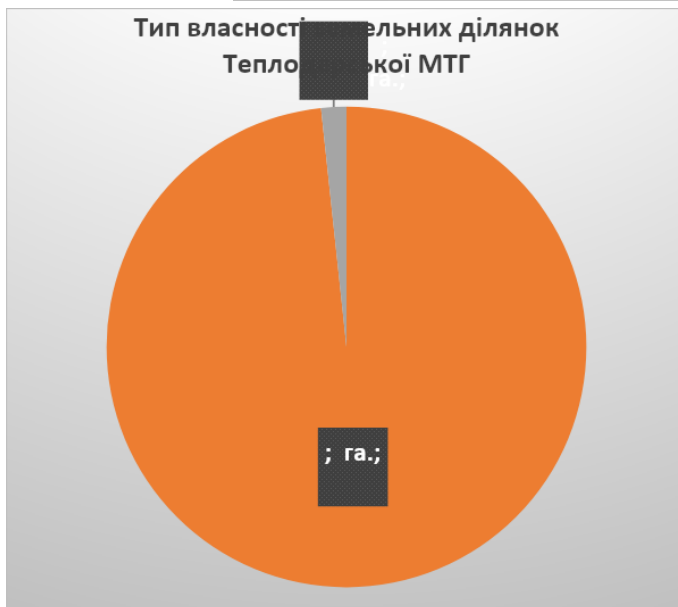
Загальна площа Теплодарської МТГ – 773,72 га., що складає 0,51% від території Біляївського району або 0,02% від території Одеської області.

Таблиця
Порівняння Теплодарської міської громади з територією сусідніх
громад, району та області (станом на 01.01.2021 року)

	Площа (км ²)	Площа у % до загальної площі області	Постійне населення, осіб	Населення у % до загального населення області	Щільність населення (осіб/км ²)
Теплодарська міська громада	7,737	0,02	10289	0,43	1329,8
Біляївська ОТГ	396,4	1,18	23311	0,98	58,8
Маяківська ОТГ	1013,85	3,04	27779	1,17	27,4
Одеська область	33314	100	2357047	100	70,75

Щільність населення по Теплодарській громаді на початок 2021 року складала 1329,8 особу на кв. км, що на 1275 особи або на 96% більше порівняно з показниками по району та у 19 разів більше ніж по Одеській області (див. Таблицю). Крім того, слід зазначити, що щільність населення розраховується відносно загальної площі міста, але необхідно взяти до уваги що територія Промислової зони становить більше 50 % території громади, на якій відсутні об'єкти житлової забудови та не проживають жителі..

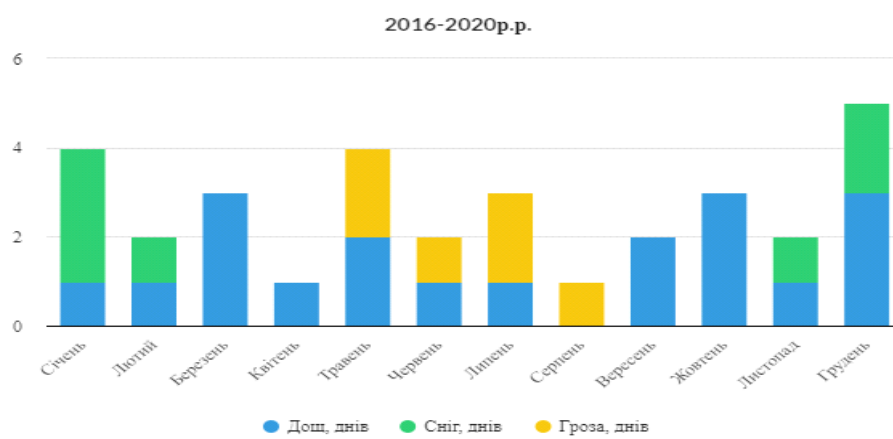

Територія громади знаходиться в межах Причорноморської низовини і представляє собою рівнину, поверхня якої знижується з півдня на південний схід.

Клімат вологий, помірно континентальний. У цілому клімат поєднує риси континентального і морського. Зима м'яка, малосніжна і нестійка; середня температура січня від -2°C до -5°C , максимальна до -28°C . Для весни характерні похмура погода, тумани у зв'язку з охолоджуючим впливом моря. Літо

переважно спекотне, сухе; середня температура липня від 21°C до 23°C , максимальна до $36-39^{\circ}\text{C}$ (в останні роки і більше). Осінь тривала, тепліше весни, в основному хмарна. Середньорічна температура коливається від $8,2^{\circ}\text{C}$ до $10,8^{\circ}\text{C}$. Загальна сума опадів 340-470 мм на рік, головним чином випадають влітку (часто у вигляді злив). Число годин сонячного сяйва приблизно 2200 на рік. Тривалість вегетаційного періоду 168-210 діб із загальною сумою температур від 28°C до 34°C .

Взимку переважають північні і південно-західні вітри, влітку - північнозахідні і північні. Територія схильна до посух, суховіїв.

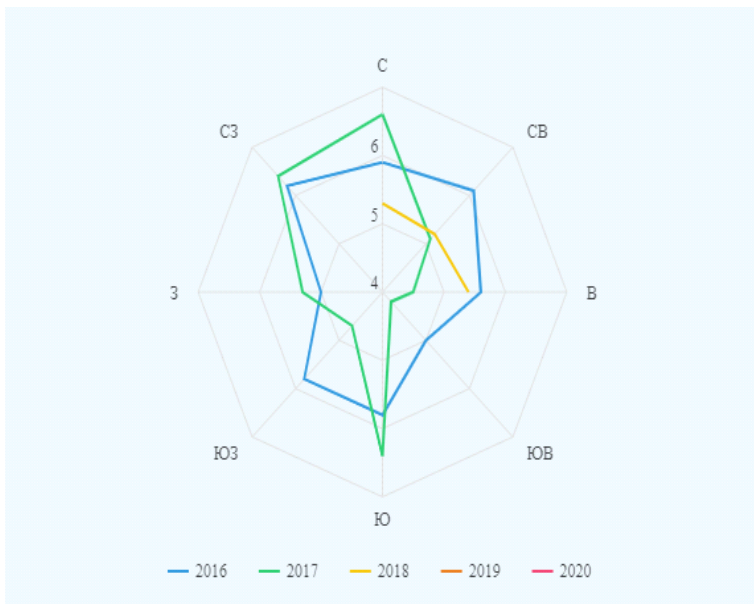

Рис.Роза вітрів Теплодарської МТГ

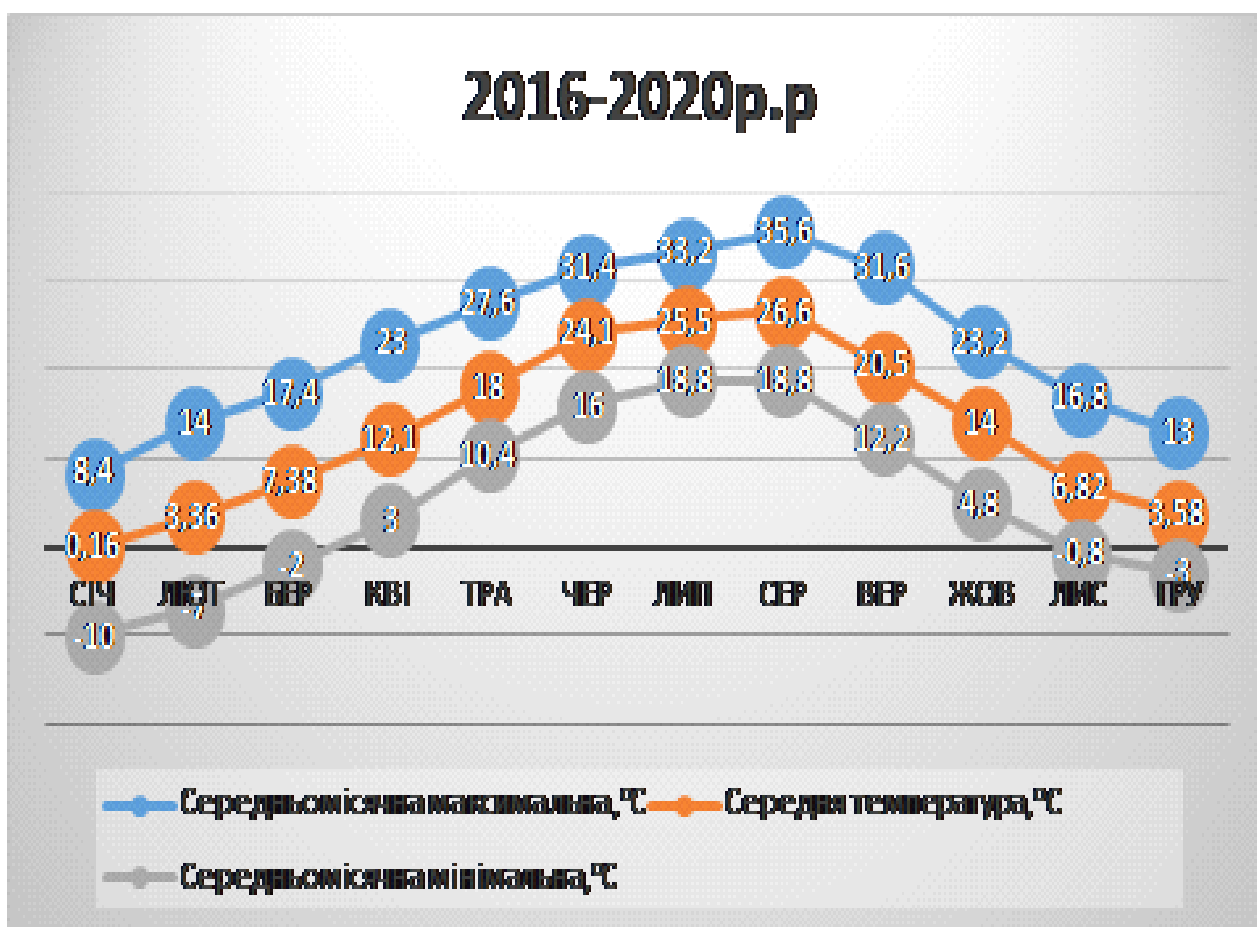

Рис. Середньомісячна і річна температура повітря, °C

1.4.Представлення в мережі Інтернет. Контакти

Ідентифікаційні дані Теплодарської міської ради:

Код ЄДРПОУ: 04527038

КОАТУУ: 5111500000

Адреса: Україна, Одеська обл., Одеський р-н, м. Теплодар, вул. Піонерна,7

Поштовий індекс: 65490

Контактні телефони: (048) 705-34-60

E-Mail адреса: teplodar-city@trada.gov.ua

Офіційний сайт: <https://trada.gov.ua/>

Час роботи: пн-чт.: 8:00 – 17:00, пт.: 8:00 – 16:00, сб. нд. – вихідні

1.5.ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ

1.5.1. Демографічні характеристики населення

Чисельність постійного населення громади (м. Теплодар) станом на 01.01.2021 рік 10354 осіб. Це близько 0,43% загального населення Одеської області та 12,7% – Біляївського району.

Всього послугами установ міста Теплодар користується щорічно в середньому 12,8 тис. чоловік, це як жителі міста так і жителі населених пунктів, які розташовані поруч з містом.

Склад чисельності населення міста протягом 2018-2021 років

Показник	2018	2019	2020	на 01.07. 2021
Чисельність наявного населення	10 173	10 146	10 088	10 023
Чисельність постійного населення	10 381	10 354	10 296	10 231
Кількість народжених	90	85	68	23
Кількість померлих	73	88	92	59
Природний приріст/ скорочення	+ 23	-3	-24	- 36
Кількість прибулих	118	124	110	34
Кількість вибулих	136	148	151	56
Міграційний приріст/скорочення	-18	- 24	- 41	- 22

Теплодар одне з небагатьох міст України де тривалий час рівень народжуваності перевищував рівень смертності, але останнім часом (2019-2020 роки) показник народжуваності дещо нижче показника смертності. За 2019-2020 роки народилося 153 немовляти, померло 180 чоловік. Природне скорочення населення становить у 2019 році – 3 особи, у 2020 році – 24 особи. За перше півріччя 2021 року померло 59 чоловік, народилося 23 немовляти. На таке збільшення рівня смертності суттєво вплинула ситуація з Covid-19.

Міграційне скорочення також має вплив на зменшення загальної чисельності як наявного так і постійного населення . Так в 2019 року міграційне скорочення становило 24 чоловіки (прибуло - 124 вибуло - 148 осіб) в 2020 році – міграційне скорочення 41 чоловік (прибуло -110, вибуло- 151 чол.), в першому півріччі 2021 року вибуло 56 чоловік, прибуло 34 чоловіки.

Таблиця 1. Чисельність постійного населення Теплодарської міської громади на 01.01.2021 року, осіб

	Численність населення м. Теплодар, осіб станом на 01.01.2021 р.	Жінки	Чоловіки	Всього
1	Постійне населення	5354	4942	10296
2	0-14 років	912	951	1863
3	15-17 років	168	149	317
4	Працездатні дорослі 18-59 років	2615	2817	5432
5	Працездатні 16-59 років	2790	2899	5689
6	Пенсіонери 60 і старші	1659	1025	2684
7	Чисельність пенсіонерів на 100 осіб працездатного віку, осіб	59	35	94
8	Чисельність пенсіонерів на 1000 жителів, осіб	300	200	500

Найбільшу питому вагу традиційно складає населення працездатного віку (53%).

Рис. Структура чисельності постійного населення м. Теплодар

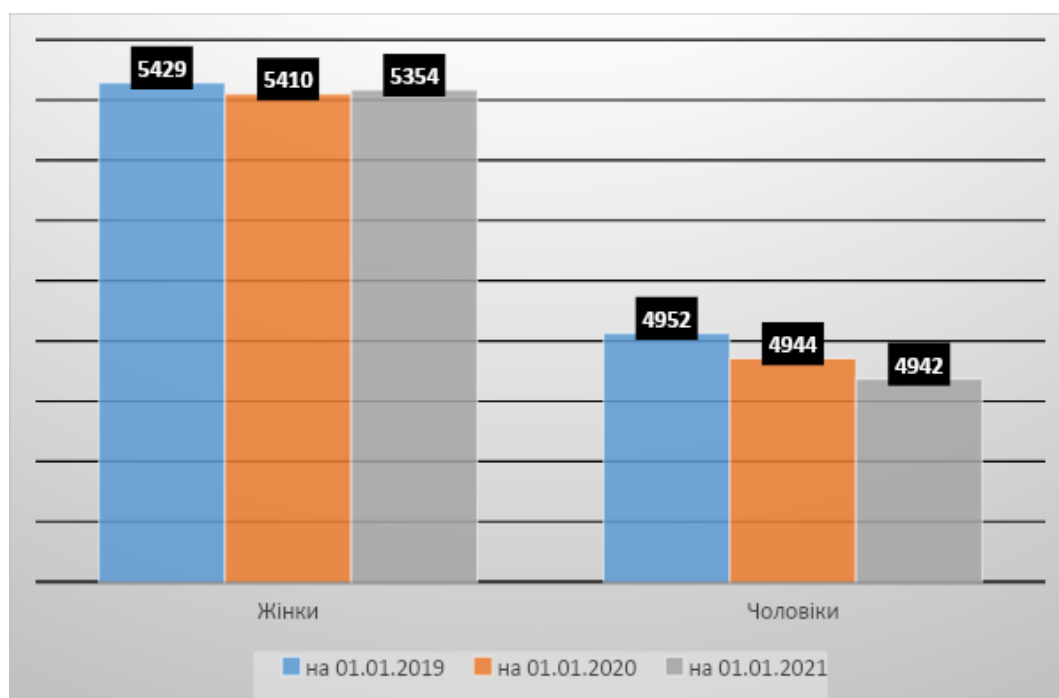

Рис. Розподіл населення за статтю 2018-2020 роки в м. Теплодар

Статевий склад населення характеризується перевагою чисельності жінок над чоловіками. На початок 2021 року на кожну тисячу жінок припадало 912 чоловіків, а з

часом диспропорція поглиблюється. При цьому у працездатного населення кількість чоловіків переважає кількість жінок.

В числі населення громади знаходяться особи, які потребують соціальної підтримки. Так, станом на 01.01.2021 року в банку даних сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах перебуває 36 сімей, у яких виховується 75 дітей.

Таблиця 2 Показники чисельності окремих категорій населення, що потребують соціального захисту станом на 01.01.2021 року

№	Показник	Чисельність по громаді	Відсоток до загальної чисельності постійного населення
1	Середньорічна чисельність наявного населення, осіб	10088	100
2	Багатодітні сім'ї	85	0,84
3	Діти багатодітних сімей	265	2,62
4	Діти інваліди	32	0,31
5	Діти сироти та позбавлені батьківського піклування (під опікою)	12	0,11
6	Одинокі матері	118	1,17

За даними, наведеними в **Таблиці 2** в багатодітних сім'ях виховується 265 дітей. Діти сироти та позбавлені батьківського піклування становлять 0,11%, що є незначною часткою в загальній чисельності населення. Діти інваліди складають 0,31%, одинокі матері – 1,17%. Всі вони знаходяться під соціальним супроводом відповідних служб. А також одержують державні виплати та пенсійне забезпечення відповідно до чинного законодавства.

На території громади проживають переселенці із зони Антитерористичної операції, їх чисельність на кінець 2020 року становить 52 особи.

Станом на 1 січня 2020 року міське населення Одеської області становило 1 млн. 597 тис. 062 осіб, рівень урбанізації — 67,18%, ця тенденція спостерігається і на території громади, де міське населення становить 100 %.

Відносно екологічно чиста територія міста дає також можливість для розвитку рекреаційних та оздоровчих напрямків діяльності, які потребують підвищених вимог до чистоти повітря, води.

1.5.2 Зайнятість населення та ринок праці

Негативні тенденції щодо зменшення чисельності населення, погіршення його вікової статевий структури однозначно позначилися на формуванні демографічної основи трудових ресурсів та структурі зайнятості населення як територіальної громади міста так і області і країни в цілому.

Спад та стагнація виробництва в країні внаслідок фінансово-економічної кризи різко скоротили потребу в найманих працівниках, в результаті чого, збільшується число незайнятих громадян.

Показники зайнятості по Одеській області:

Показник	2017	2018	2019	2020
Кількість зареєстрованих безробітних, осіб	13400	13600	61700	73800
Середньорічна кількість найманих працівників, осіб	425100	1004500	1026600	993600
Співвідношення кількості незайнятого населення на 100 працюючих (осіб)	3,15	1,35	6,01	7,42
Рівень безробіття по Одеській області	0,9%	0,9%	5,7%	6,9%

Економічна структура суб'єктів господарювання Теплодарської міської територіальної громади представляє собою різні види економічної діяльності. Розподіл найманих працівників по сферах діяльності у 2020 році зображено на діаграмі (Рисунок 2.1.3.).

Найбільша кількість населення громади зайнята в переробній промисловості – 21%. Наступними за вагомістю сферами зайнятості є торгівля (11%), професійна, наукова і технічна діяльність (10%) та надання інших видів послуг (6%). Підприємницькою діяльністю охоплено також значну частку населення – в середньому 5-7%.

Значна кількість громадян працює в бюджетній сфері – 45%, що свідчить про те, що зайнятість населення носить переважно невиробничий характер, і значна частина податків надходить з коштів на виплату заробітної плати з місцевого та державного бюджетів. В бюджетній сфері найбільше зайнято громадян у галузях освіти (26%) та охорони здоров'я (8 %).

1.5.3. Доходи населення

Одним із важливих показників рівня життя населення є середньомісячна заробітна плата штатного працівника.

Динаміка росту середньомісячної заробітної плати штатних працівників м. Теплодар (за даним Головного управління статистики в Одеській області)

2018 рік – 5 623,00 грн.

2019 рік – 7 095,00 грн.

2020 рік - 8 504,00 грн.

Розмір середньомісячної заробітної плати протягом 2018-2020 років збільшився на 2 881,00 грн.

Середньомісячна заробітна плата в 2020 році була майже на 42 % більше від розміру мінімальної заробітної плати. Звичайно рівень середньомісячної заробітної плати по м. Теплодар дещо нижчий в порівнянні з показником по Одеській області, але спільними зусиллями виконавчого комітету, ДП, Пенсійного фонду та Держпраці проводиться відповідна робота з

роботодавцями щодо необхідності дотримання соціальних гарантій, підвищення рівня заробітної плати та недопущення її заборгованості.

Так за вересень 2021 року середньомісячна заробітна плата по м. Теплодар, враховуючи заробітну плату найманих працівників у фізичних осіб –підприємців становить 9 203,00 грн. В розрізі галузей це:

- переробна промисловість 8 138,00 грн.
- постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря- 14 491,00 грн.
- водопостачання та каналізація, поваодження з відходами – 11 015,00 грн.
- будівництво – 6 796,00 гн.
- роздрібна торгівля, та ремонт автотранспортних засобів – 5338,00 грн.
- транспорт, складське господарство, поштова і кур'єрська діяльність – 6 658,00 грн.
- державне управління- 14 738,00 грн.
- охорона здоров'я – 11 315,00 грн.
- мистецтво, спорт, розваги та відпочинок – 6 214,00 грн.

На жаль, кількість штатних працівників (за даними Головного управління статистики в Одеській області) поступово зменшується. Так в 1 кв. 2018 року кількість шт. працівників налічувала 749 осіб, 1 кв.2019 року – 655 осіб,, 1 кв. 2020 року – 421 чол. Хоча, проаналізувавши інформацію отриману від Одеської РДА стосовно розміру середньої заробітної плати та середньооблікової кількості штатних працівників по м. Теплодар, даний показник можна поставити під сумнів. За підрахунками, середньооблікова кількість штатних працівників реально становить 1000- 1015 чол.

1.5.4 Громадська активність населення

На території Теплодарської міської територіальної громади створено досить значну кількість громадських організацій – 32, в тому числі:

- Міська Громадська організація "Чорноморське козацтво" (ЧК);
- Громадська організація "Автоклуб "Вектор";
- Клуб розвитку молоді "Гетьман";
- Теплодарське міське товариство інвалідів (ТМТІ);
- Міська Громадська організація "Ліга підприємців та роботодавців м. Теплодар" (МГО "Ліга підприємців та роботодавців м. Теплодар");
- Громадське об'єднання ветеранів військово -морського флоту м. Теплодар Одеської області;
- Громадська організація Теплодарський центр "Кіокушинкай";

- Громадське об'єднання ЦЕНТР ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ Оде-ського відділення всеукраїнського гро-мадського об'єднання Українська ака-демія управління, міжсистемного про-гнозування і кардинальної психології;
- Громадська організація "Спілка ветеранів Афганістану "Саланг";
- Теплодарська міська організація багатодітних сімей "Наша Родина";
- Теплодарський дитячий клуб "Знайди себе";
- Громадська організація "Клуб шанувальників гри в більярд "Альянс";
- Теплодарська міська в Одеській області організація Всеукраїнської громадської організації інвалідів "Союз Чорнобиль України" ("Міська організація Союзу");
- Організація ветеранів Великої Вітчизняної війни, праці, ветеранів військової служби м. Теплодар;
- Громадська організація "Доступне житло" (ГО "ДЖ");
- Теплодарський міський осередок Громадської організації "Фронт змін" ("Фронт Змін");
- Міська Громадська організація "Чорноморського козацького з'єднання";
- Теплодарська міська організація Всеукраїнського об'єднання "Держава";
- Садівниче товариство "Радуга";
- Громадська організація "Теплодарська спілка ветеранів інвалідів Афганістану "Саланг" (воїнів-інтернаціоналістів)" (ГО "ТСВІАС(в-і)");
- Громадська організація "Теплодарський міський спортивно-фізкультурний клуб "Сила"" (ГО "ТМСФК "Сила");
- Громадська організація "Об'єднана правозахисна група допомоги соціально-незахищених верств населення "Клевер"" (ГО "ОПГ "Клевер");
- Громадська організація "Не будь байдужим" ;
- Теплодарська спортивна громадська організація "Федерація футболу м. Теплодар";
- Громадська організація "Теплодарська міська організація ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів) "Пандшер" (ГО "Теплодарська МОВА "Пандшер");
- Громадська організація "Нове місто";
- Громадська організація "Металіст південний";
- Громадська організація "Металіст західний";
- Громадська організація "Д-люкс";
- Громадська організація "Сучасний погляд";
- Громадська організація "Сила і честь Теплодара";
- Громадська організація "Захисту прав тварин "Оберіг" (ГО "ЗПТ "ОБЕРІГ").

На території громади функціонує також громадська організація "Не зупиняйся!", яка була у 2019 році учасником міжнародного проекту молодіжний обмін «Захистимо природу разом» в м. Теплодар, в рамках якого 40 учасників із

України, Туреччини, Нідерландів, Мальти, Іспанії, Боснії та Герцеговини, обговорювали на протязі тижня проблеми екології та в рамках заходу установили перші контейнери в місті для збору пластика (3 шт.). Завдяки взаємодії з місцевою владою налагодили забір пластика в місті. Згодом інші громадські організації та компанії долучились до ініціативи і на сьогоднішній день в м. Теплодар встановлено більш ніж 20 контейнерів.

1.3. ІНФРАСТРУКТУРА ТА ЯКІСТЬ ЖИТТЯ

1.3.1 Система надання житлово-комунальних послуг, побутових послуг та послуг поштового зв'язку

Послуги в сфері житлово-комунального господарства в громаді надає товариство з обмеженою відповідальністю житлово-експлуатаційне будівельне підприємство «Наше місто».

Послуги поштового зв'язку надаються в м.Теплодар відділенням поштового зв'язку №1 «Укрпошта», відділенням поштового зв'язку №1 та №2 «Нова пошта» та відділенням поштового зв'язку №122 «Justin».

Послуги з телекомунікацій в громаді надають провайдери ООО «Кетнет телеком» та ТОВ «Телекомпанія Регіон».

В громаді також здійснює діяльність 14-та Державна пожежно-рятувальна частина головного територіального управління міністерства надзвичайних ситуацій в Одеській області.

Комунальна інфраструктура та інженерні мережі

Характеристика житлового фонду громади

	Показники	2019	2020
1	Житловий фонд (тис.кв.м.)	183,0	183,0
2	Рівень охоплення централізованим водопостачанням, %	100	100
3	Рівень охоплення централізованим водовідведенням, %	100	100

Водопостачання та водовідведення м.Теплодар

Показники	2016	2017	2018	2019	2020
Протяжність мереж водопостачання,км	37,303	37,303	37,303	37,303	37,303
Протяжність мереж водовідведення,км	81,980	81,98	81,98	81,98	81,98
Споживання питної води,тис.м3 всього	306,3	311,6	319,3	324,9	325,3
Водовідведення, тис. м.3	265,3	271,4	278,2	275,6	270,2
Очищення стоків, тис. м3	288,7	294,7	289,9	296,9	308,3

З 2005 року у м. Теплодар функціонує бюветний комплекс.

Сміттєзвалища на території міста відсутні. Сміття вивозиться на сміттєзвалище яке розташоване в с. Доброжанове .

У 2020 році на територію м. Теплодар було підведено газопровід для будівництва котельні

Побутові послуги населенню

Побутові послуги населенню надаються майже 30 об'єктами побуту, серед них тільки 4 суб'єкти господарювання юридичні особи, всі останні об'єкти побуту належать фізичним особам – підприємцям. Послуги населенню надаються в розрізі:

- перукарні та салони краси – 8 об'єктів
- ремонт автотранспорту та шиномонтаж – 4 об'єкти
- інтернет послуги та послуги телекомунікаційні -2 об'єкти
- ремонт ювелірних виробів – 1 об'єкт
- ремонт взуття, ательє з пошиття та ремонту одягу - 2 об'єкти
- фотопослуги -1 об'єкт
- ремонт офісної техніки – 2 об'єкти
- інші послуги: агенство нерухомості, виготовлення металопластикових виробів, ломбард, реставрація подушок, виготовлення меблів, медичні послуги (масаж) .

В цілому, жителі міста забезпечені необхідними видами послуг.

Транспорт і дороги.

Попри вигідне центральне та транзитне розташування, Теплодар має багато проблем у сфері місцевого транспорту. Спостерігається нерівний доступ до громадського транспорту, особливо для пенсіонерів і літніх людей. У багатьох

випадках водії маршруток їм відмовляють у безплатному перевезенні. Тому питання перевезення пільгової категорії населення буде одним із завдань, які планується вирішити

Якість транспортної інфраструктури невисока: зупинки та транспортний парк потребують модернізації. Рух важкого транспорту проходить через різні частини міста, руйнуючи непристосовані до такого навантаження дороги, тому є потреба організації об'їзду для великих і важких вантажівок і фур. Загалом якість доріг погана, більшість їх потребують відновлення та кращого догляду. Майже 80% міських доріг потребують термінового ремонту, адже більшість із них було побудовано 30-40 років тому.

Забезпечення та підтримання громадської безпеки.

За містом закріплені 2 дільничних поліцейських. Патрулів не видно на вулицях. Недостатнє освітлення та відсутність або несправність вуличних ліхтарів, які залишають місто в темряві в темну пору доби, можуть слугувати прикриттям різного роду злочинцям. Зростає кількість звернень до правоохоронних органів у зв'язку з пограбуваннями. У місті також залишається гострою проблема наркоманії та продажу наркотичних речовин.

Сектори міського господарствата інфраструктури, які потребують вдосконалення

- **Водопостачання.** Незадовільна якість води з центрального водогону. Забрудненість головної водної артерії міста – р. Дністер. Крім того висока собівартість послуг на водопостачання та водовідведення.
- **Сміття.** Значна кількість незаконних звалищ, недостатній рівень сортування та утилізації побутових відходів. Дуже низький рівень культури населення в питанні поводження з побутовими відходами.
- **Енергоефективність та інфраструктура будинків.** Чи не найгостріша проблема містян з огляду на суттєво збільшені комунальні тарифи та моральну зношеність будинкової та міжбудинкової інфраструктури; більшість будинків має вік понад 35-40 років, норми їх експлуатації перевищені; значна частина багатоповерхівок потребують термінової модернізації та реконструкції.

1.3.2 Соціальна інфраструктура

1.3.2.1 Заклади освіти, культури та спорту

Освітня система м.Теплодара повністю задовольняє потреби населення міста.

У місті функціонують:

- 2 дошкільні навчальні заклади «Веселка» та «Сонечко» і з українською та російською мовами навчання.
- Теплодарська загальноосвітня школа з українською та російською мовами навчання.
- 2 позашкільні навчальні заклади
- міський будинок дитячої та юнацької творчості,
- дитячо-юнацька спортивна школа
- Теплодарська дитяча музична школа
- Теплодарський міський будинок культури
- Танцювальні колективи:
- Театральний колектив «СвіЧа»
- Спортивні клуби «Кіокушинкай», «Кіокушин-кайкан»
- сімейний центр «МАТРЕШКА».

Вихованці творчих колективів міста приймають участь у конкурсах різного рівня від міських до міжнародних та неодноразово ставали призерами даних конкурсів.

Також, наші юні спортсмени (вихованці ДЮСШ та спортивних клубів міста) приймають участь у змаганнях різного рівня від місцевих до міжнародних та також є переможцями даних змагань.

Великою популярністю серед жителів міста користується **спортивний клуб «NRG LIFE»**. Просторі зали, де представлені кращі, на сьогоднішній день, тренажери провідних світових виробників. А також зона вільної ваги із розширеним гантельним рядом. До послуг відвідувачів ціла низка різноманітних послуг для зайняття спортом.

1.3.2.2 Охорона здоров'я

Стан здоров'я населення – це найважливіший чинник соціально-економічного розвитку суспільства. Здоров'я людини є непересічною цінністю, має важливе значення у житті кожного, становить ключовий аспект національної безпеки, визначає можливості досягнення індивідуального і суспільного добробуту та благополуччя, перспективи стійкого розвитку будь-якої країни в цілому і кожної територіальної одиниці окремо. Визначаючи здоров'я одним з невід'ємних прав людини, усі країни світового співтовариства докладають зусиль для його збереження та зміцнення.

Головною метою діяльності в галузі охорони здоров'я міста і надалі залишається наближення висококваліфікованих та якісних медичних послуг до всіх верств населення, профілактика та забезпечення раннього виявлення захворювань, підвищення рівня ефективності використання ресурсів, формування мотивації до здорового способу життя населення та покращення демографічної ситуації.

Первинний та вторинний рівень надання медичної допомоги, який в місті забезпечує Комунальне некомерційне підприємство «Теплодарська центральна міська лікарня Теплодарської міської ради» є важливою складовою частиною системи охорони здоров'я.

Поточний стан здоров'я населення міста, який характеризується порівняно високими показниками захворюваності, смертності та інвалідності, таких як онкологічні, серцево-судинні та цереброваскулярні захворювання, хвороби обміну речовин, ріст захворювання туберкульозу у 2 рази обумовлює збільшення потреби населення у медичній допомозі.

Доступність, сучасність, функціональність, ефективність, ресурсна забезпеченість та своєчасність медичної допомоги є основою для забезпечення високого рівня здоров'я та покращення якості життя населення. Значною складовою у забезпеченні висококваліфікованої медичної допомоги населенню м. Теплодара є медична допомога, яка здійснюється у закладі охорони здоров'я, розташованого на території міста: комунальне некомерційне підприємство «Теплодарська центральна міська лікарня Теплодарської міської ради» яке створене шляхом реорганізації Теплодарської центральної міської лікарні.

Зростання захворюваності і смертності серед дорослого населення потребує пошуку нових ресурсів, використання високих технологій, покращення матеріально-технічної бази медичних закладів, удосконалення принципів практичної медицини в поліклінічних умовах та умовах стаціонарних відділень медичних закладів та прийняття невідкладних заходів. Головною метою діяльності в галузі охорони здоров'я міста і надалі залишається наближення

висококваліфікованих та якісних медичних послуг до всіх верств населення, профілактика та забезпечення раннього виявлення захворювань, підвищення рівня ефективності використання ресурсів, формування мотивації до здорового способу життя населення та покращення демографічної ситуації.

Для забезпечення зниження рівня захворюваності, інвалідності та смертності населення шляхом формування та налагодження ефективного функціонування системи надання доступної і якісної медичної допомоги перш за все необхідно об'єднання зусиль органів місцевого самоврядування, виконавчої влади, керівників підприємств, установ, організацій, що здійснюють діяльність на території міста в напрямку підвищення стандартів життя, модернізації та зміцнення матеріально – технічної бази КНП, оснащення його необхідним медичним обладнанням, комп'ютерною технікою, санітарним автотранспортом, поліпшення умов праці медичних працівників, що допоможе забезпечити населення міста якісними послугами надання медичної допомоги.

1.3.3.3. МІСЦЕВА ВЛАДА

Міське самоврядування в Теплодарі перебуває в стані фундаментальних змін у зв'язку з новими підходами до організації роботи органів місцевого самоврядування в місті. Станом на сьогодні якість місцевого самоврядування в багатьох сферах є незадовільною. Великою вадою міської влади є відсутність прозорості та відкритості, її рішення часто викликають у людей нерозуміння та не обґрунтовуються для громади. Між різними рівнями міської влади немає єдності, і часто відбувається справжнє протистояння, оскільки процес прийняття рішень суттєво залежить від окремих лідерів і партій, які стоять за ними.

Існують проблеми з якістю й надійністю статистичних даних та інформації, яка використовується для прийняття рішень.

Однак керівництво міста поставило перед собою задачу, найближчим часом об'єднати всі рівні міської влади, спільно працювати на благо жителів міста та досягти високого рівня добробуту населення шляхом збільшення кількості підприємств промисловості і відкриття нових робочих місць з рівнем заробітної плати не нижче середнього рівня по галузі.

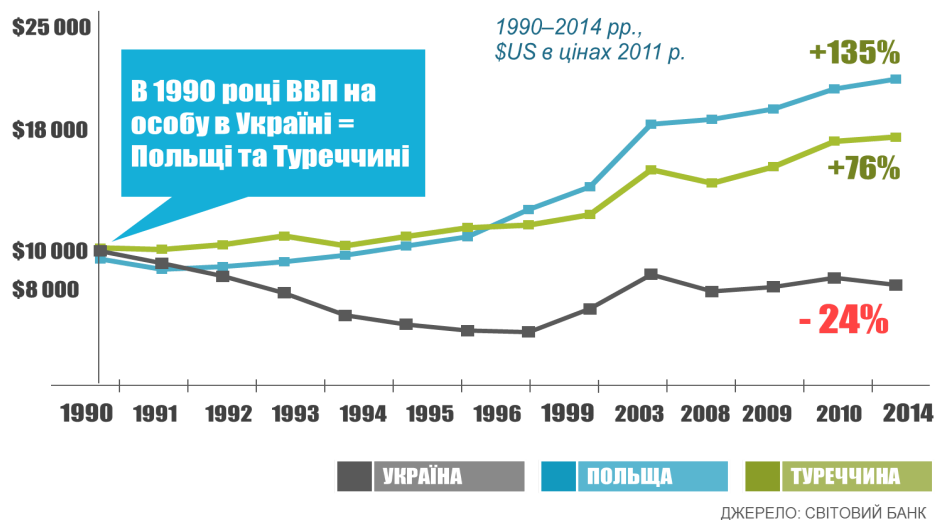
Використання деяких сприятливих додаткових чинників

Суспільно-політична та соціально-економічна ситуація в Україні нині чи не найгірші за всі роки незалежності. На життя людей негативно впливають

багато чинників: війна на сході України; значна трансформація експортних потоків і перерозподіл країн – експортерів вітчизняної промислової продукції; високий рівень інфляції та нестабільний курс гривні, яка значно знецінилася останнім часом; зростання безробіття та значна тінізація економіки; зниження ВВП; труднощі в подоланні корупції; зростаюче незадоволення людей відсутністю видимих позитивних результатів реформ.

Однак зазвичай під час найдраматичніших моментів часто виникає унікальний та сприятливий шанс докорінно змінити поточну ситуацію. «Криза – це шанс». Зміни не стаються відразу, це тривалий та нелінійний процес, потрібен час, щоб побачити й відчувати трансформацію. Іноді багато позитивних ініціатив і зрушень залишаються непоміченими. З огляду на це, важливо докладно проаналізувати та проревізувати всі існуючі можливості та інструменти, за допомогою яких Теплодар може отримати додатковий імпульс для розвитку та покращення ситуації. Отже варто перелічити деякі можливості, якими місто може скористатися для подальших трансформацій:

- Перспективи, які відкриваються перед Україною та її містами з огляду на підписання Угоди про асоціацію з ЄС, важко переоцінити – за умови дотримання необхідних формальностей і процедур цілком можливо залучити грантові та/або кредитні кошти зі структурних та інших фондів ЄС; також процес відкриття кордонів і вільніший двосторонній доступ на нові ринки значно поліпшать експортні перспективи продукції деяких секторів, крім того вони сприятимуть пожвавленню відвідуваності прикордонних країн і регіонів, а частіші й триваліші візити дедалі більшої кількості охочих навчатись/працювати у країнах ЄС і короткотермінові туристичні візити продемонструють співвітчизникам типові європейські моделі та приклади життя/суспільних відносин/організації роботи й відносин на ринку праці/функціонування місцевих адміністрацій тощо, продемонструють дію тих європейських цінностей, про які точиться багато дискусій, та які, проте, ще не набули повсюдного поширення в Україні.

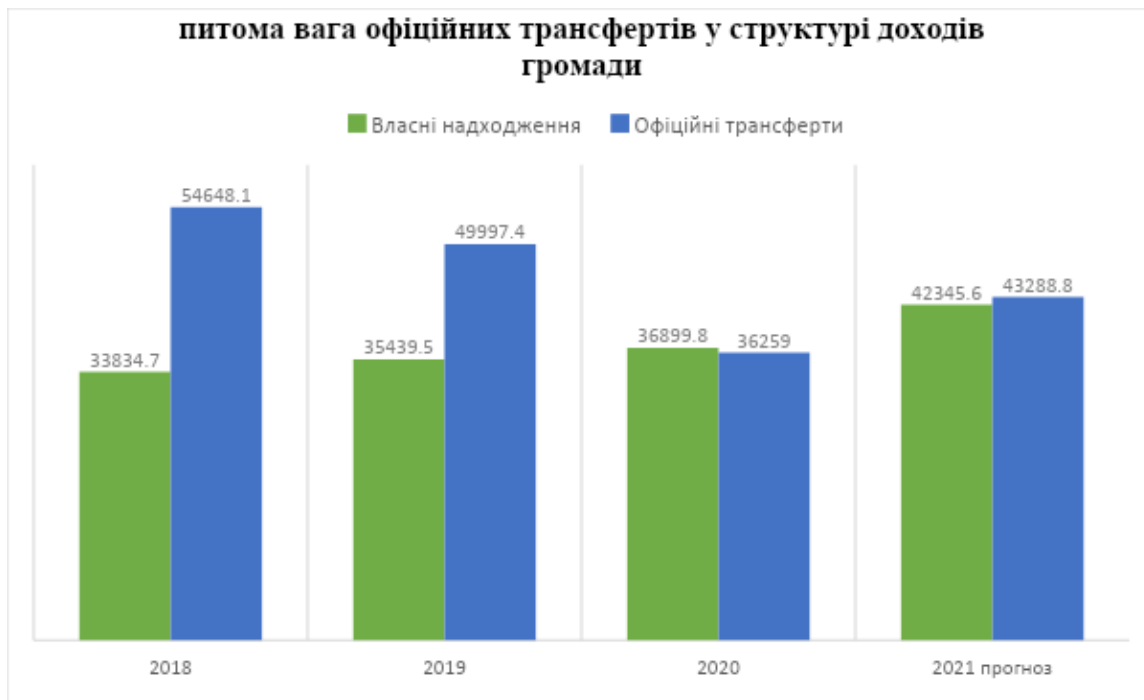

Динаміка ВВП на душу населення в Україні, Польщі та Туреччині

- Крім власне грошей зі структурних фондів ЄС та грантово-кредитної фінансової підтримки, нині є можливість скористатися допомогою інших численних донорів та міжнародних програм підтримки.
- Значні можливості для вільнішого та адекватнішого розпорядження бюджетом міста з'являться внаслідок реформи децентралізації. За таких умов доходи й видатки бюджету та вирішення питань функціонування та життєдіяльності міста більшою мірою здійснюватимуться місцевою владою в режимі самоврядування.
- Додаткові матеріальні та інтелектуальні ресурси (консультації/поради/рекомендації/моделі тощо) а також ефект синергії від сполучення зусиль з одночасної реалізації кількох подібних проектів різного масштабу можуть з'явитися завдяки втіленню інших запланованих на найближчий час реформ та ініціатив Уряду, а також Стратегічних ініціатив на державному й регіональному рівнях (наприклад Стратегії розвитку Одеської області).

ФІНАНСОВИЙ СТАН ТА БЮДЖЕТ ГРОМАДИ

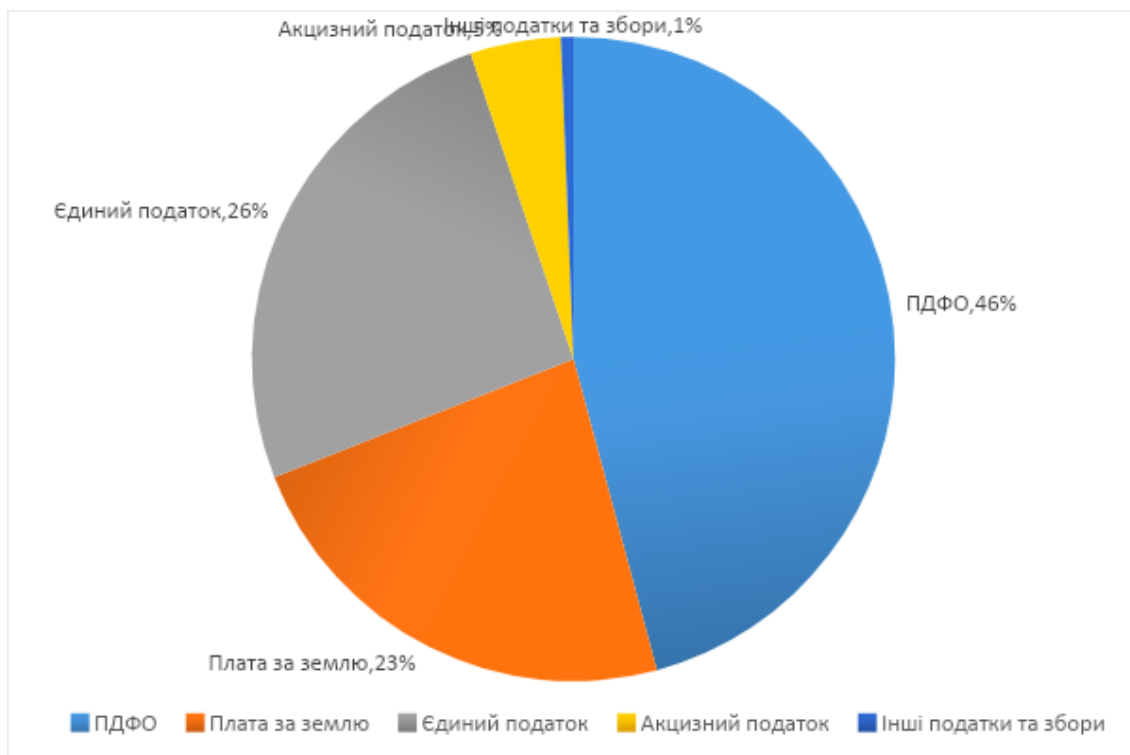
Доходи бюджету Теплодарської міської територіальної громади формуються з власних доходів – 49,45% (42345,6 тис. грн), та офіційних трансфертів – 50,55% (43288,8 тис. грн).

В структурі власних доходів податкові надходження становлять 84,3% (35692,8 тис. грн). Вони формуються, в першу чергу, за рахунок податку на доходи фізичних осіб, який складає 45,82 % (16 355,175 тис. грн) від усіх податкових надходжень, плати за землю 23,2 % (8 279,663 тис. грн) ,єдиного податку 25,8 % (9208,2 тис. грн.) та акцизного збору 4,55 % (1 626,365 тис. грн); всі інші податкові надходження складають 0,63% (223,367 тис. грн).

У структурі власних доходів найбільшу роль грає податок на доходи фізичних осіб, на який припадає майже половина власних доходів міського бюджету. На єдиний податок припадає 25,8% власних доходів. У сумі, ці два податки формують 71,62% власних доходів бюджету Теплодарської міської громади, тобто **фінансова спроможність міста прямо залежить, в першу чергу, від доходів (здебільшого – заробітних плат) його жителів та від підприємницької активності малого бізнесу.**

Структура податкових надходжень

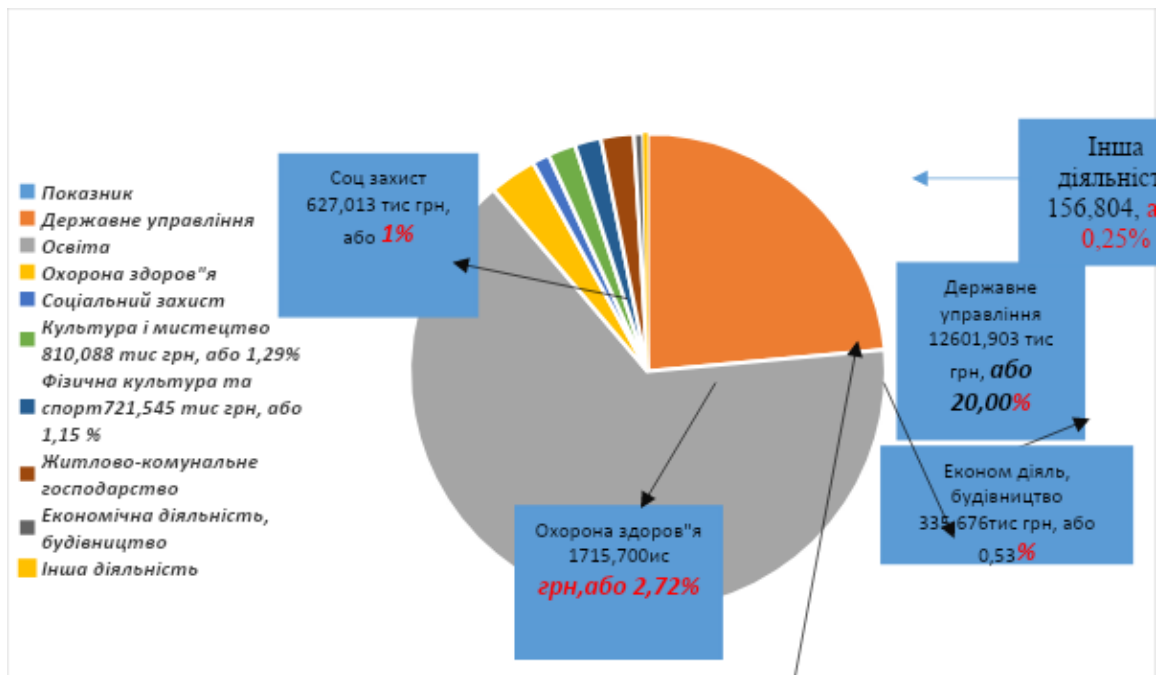

До найбільших платників податків станом на 01.11.2021 року в громаді відносяться

№	Найменування платника податку	Надходження до місцевого бюджету		Відхилення від минулого року	Темп росту
		На 01.11.2020	На 01.11.2021		
1.	ТОВ «ЖЕББ»Наше місто»	476,0	564,4	+88,4	118,6

2.	ПП «Тріада 1»	278,6	347,3	+68,7	124,7
3.	МКП «Теплодарводоканал»	298,9	368,6	+69,7	123,3
4.	Міське комунальне підприємство «Одеська теплоелектроцентраль №2»	399,8	702,0	+302,2	175,6
5.	ТОВ «Азімут Юг»	779,1	973,9	+194,8	125,0
6.	ТОВ «Теплодар-Піві»	418,5	523,1	+104,6	125,0
7.	ПП «Омега-Брокерс»	678,9	842,9	+164,0	124,2
8.	ТОВ «Сільпо-Фуд»	869,5	896,0	+26,5	103,0
9.	ТОВ «МГК Теплодар»	647,3	695,2	+47,9	107,4
10.	Пп «РС Точка»	441,1	396,9	- 44,2	90,0

Аналіз видатків в галузевому розрізі станом на 01.10.2021 року

В структурі видатків місцевого бюджету за 2021 рік, станом на 01.10.2021 року переважна частина витрат припадає на освіту – 55,42% (34 908,628 тис. грн), 20% (12 601,903 тис. грн) витрачається на апарат управління, та структурні підрозділи виконавчого комітету Теплодарської міської ради, на культурний і фізичний розвиток припадає близько 3,12 % (1 666,247 тис. грн),

на соціальний захист припадає близько 1 % (627,013 тис грн), на охорону здоров'я- 2,72% (17 15,700 тис грн). На всі інші видатки приходиться 2,68 % (1 690,369 тис. грн).

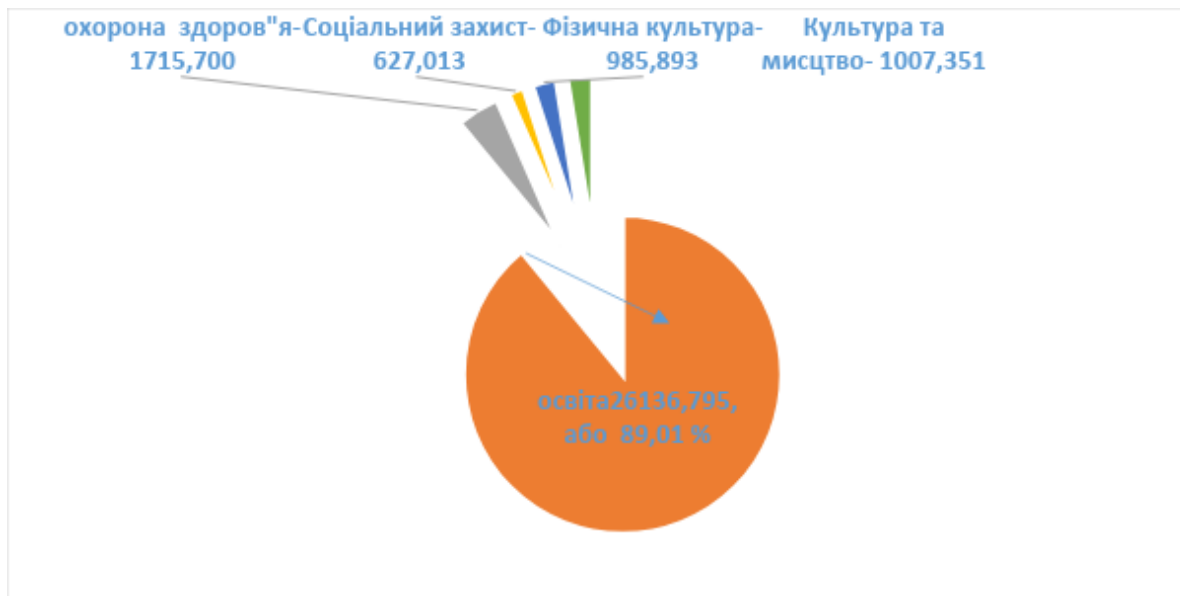
На видатки *соціально-культурної сфери* у цілому за 9 місяців 2021 року спрямовано **39 217,590 тис грн** ,(виконання 2020 року-31 724,710 тис.грн.), при загальному обсязі видатків (план на рік) – **61 993,08 тис грн**, це складає **63,26 відсотків**.

Виходячи з вищезазначених аналітичних даних, можна сказати, що бюджет міста Теплодар як і в минулі роки залишається бюджетом соціального спрямування, питома вага соціально-культурної сфери в загальному обсязі бюджету сягає 62,26 відсотків. Але порівнюючи аналогічні данні 2020 року, даний відсоток децю зріс (2020 рік- 50,36%, 2019 рік- 72,98%, 2018 рік – 82,50%), що свідчить про те, що знижується фінансування на інші галузі.

Найбільшу питому вагу у загальному обсязі видатків соціально-культурної сфери традиційно займають видатки на освіту – **34 608,628 тис грн**, показник минулого звітного періоду склав- **26 136,795** тис грн. Питома вага в загальному обсязі видатків складає - **89,01 %**, тоді як питома вага минулого звітного періоду була зафіксована на рівні – **41,49%**. Як бачимо видатки на галуз «Освіта» в порівнянні з минулим роком значно збільшились.

Видатки (профінансовані) на соціальне забезпечення з урахуванням трансфертів з обласного бюджету склали – **627,130тис грн**, з них видатки обласного бюджету -261,157 тис грн , до речі даний показник у минулому звітному періоді був зафіксований на рині - **473,829** тис грн.

Аналіз видатків соціальної сфери в галузевому розрізі станом на 01.10.2021 року

ЕКОНОМІКА МІСТА

Промисловість міста

Чисельність підприємств працюючих в промисловій галузі міста тривалий час суттєво не змінюється. На даний час галузь промисловості представлена такими підприємствами : МКП «Одеська теплоелектроцентраль №2», - постачання тепла, виробництво електроенергії, ПП «Тріада-1» - виробництво пластикового одноразового посуду та паперових виробів санітарно-гігієнічного призначення, ПП «Омега-Брокерс» виробництво паперових виробів санітарно-гігієнічного призначення та хімічної продукції (миючі, чистячі, пральні засоби та ін.) , МКП «Теплодарводоканал» - водопостачання, водовідведення та промислове очищення стоків, ТОВ «Залізничтехніка» - виробництво та ремонт залізничних локомотивів та рухомого складу», ТОВ «РОЙЧЕР» - виробництво кормів для тварин, ТОВ «Отал», ТОВ «Спеценергоремонт-Юг», ТОВ «Теплопром», ТОВ «Котамиш-буд», МП Фірма «Політех», СП «Вінко ТТЛ» ТОВ.

Територіально, на території міста розташовані два об'єкти альтернативної енергетики (сонячні батареї ТОВ «Теплодар ПІВІ» та ТОВ «Азімут-Юг») проте, юридична адреса даних підприємств м. Київ.

Підприємство ТОВ «Залізничтехніка» - юридична адреса м.Теплодар, виробничі потужності територіально розташовані в м. Одеса. ТОВ «БЄЛАЗ» ситуація аналогічна - підприємство зареєстроване в м. Теплодар, а виробничі потужності в іншому населеному пункті.

Всього за даними статистики в галузі промисловості звітують 13 підприємств. Проте, не всі вони провадять господарську діяльність на території міста, а деякі не ведуть діяльності взагалі. Так наприклад, практично не ведеться господарська діяльність на ТОВ «Теплопром», ТОВ «Котамиш-буд», СП «Вінко ТТЛ» ТОВ.

В січні-липні 2021 року промисловими підприємствами міста реалізовано продукції на суму 62 400,00 тис.грн., що становить 0,1 % від загального обсягу реалізованої промислової продукції Одеської області. На одного жителя міста

Теплодар реалізовано промислової продукції на 6 168,7 грн. За 2020 рік реалізовано промислової продукції на 101 600,00 тис. грн. (10050,8 грн. на одну особу). За очікуваними показниками обсяг реалізованої продукції за 2021 рік становитиме близько 106 млн. грн., але вірогідність карантинних обмежень може негативно вплинути на обсяги реалізації промислової продукції.

Роздрібна торгівля та сфера послуг

На території міста станом на 01.10. 2021 року працює в середньому 18 закладів ресторанного господарства, 120 об'єктів роздрібною торгівлі та 25 об'єктів побутових послуг.

На території міста функціонує ринок «Дністер» МПП «Дністер» та як об'єкти сучасної цивілізованої торгівлі універсам «СІЛЬПО» ТОВ «ФОЗЗІ-ФУД» та універсам «ТОЧКА».

Товарооборот торгової мережі в 2020 році становив 143 700,00 тис. грн., що на 37 600,00 тис. грн. більше ніж показник 2019 року. Обсяг роздрібного товарообороту підприємств, основним видом економічної діяльності є роздрібна торгівля в січні червні 2021 року порівняно з відповідним періодом 2020 року зменшився на 1,5 % і становить 77,4 млн. грн. Основну частку в обсязі всього роздрібного товарообороту за перше півріччя 2021 року становлять продовольчі товари 80,7 % (62,5 млн. грн.)

На жаль майже всі об'єкти послуг, та значна більшість об'єктів торгівлі та ресторанного господарства належать фізичним особам – підприємцям, які згідно Закону України «Про статистику» не надають статистичної звітності, тому, реальний показник роздрібного товарообороту значно більший.

Розвиток підприємництва

З 01.05.2016 року виконавчому комітету Теплодарської міської ради передано повноваження з питань державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців. Орієнтовно станом на 01.10.2021 року на обліку знаходиться 310-315 юр. осіб, з них суб'єкти господарювання 250 одиниць з яких 106 - мале підприємництво) та в середньому 700 фізичних осіб-підприємців.

Назвати точну кількість юридичних осіб та ФОП, які знаходяться на обліку у виконавчому комітеті Теплодарської міської ради практично неможливо, тому

що, в зв'язку з введенням в експлуатацію нового програмного забезпечення з серпня 2020 року, державному реєстратору не доступна інформація (в плані звітності по реєстраційним діям).

Також, враховуючи принцип екстериторіальності, суб'єкт господарювання з місцезнаходженням в м. Теплодар може бути зареєстрований іншим органом державної реєстрації, а його реєстраційна справа своєчасно не передана до виконкому Теплодарської міської ради як органу уповноваженому зберігати реєстраційні справи. До того ж, реєстрація суб'єктів господарювання доступна на порталі Онлайн-будинки юстиції, в результаті чого, жодні документи в паперовому вигляді не передаються до відповідного органу реєстрації. Статистичний облік юридичних осіб в 2021 році, в результаті адміністративно-територіальної реформи, ведеться по районах області, що знову ж таки не дає можливості отримати більш точну інформацію.

Надходження від суб'єктів малого та середнього підприємництва до міського бюджету становить в середньому 25- 30 %.

В середньому в розрахунку на 10 тис. осіб наявного населення міста налічується 106 малих підприємств. Чисельність зайнятих в малому підприємстві (юридичні особи - СПД та ФОП) становить близько 2 тис. осіб.

З метою спрощення процесу надання адміністративних послуг у місті при виконавчому комітеті Теплодарської міської ради в 1 кварталі 2013 року створено Центр надання адміністративних послуг (ЦНАП) до складу якого ввійшов дозвільний центр. ЦНАП успішно співпрацює з управлінням Держгеокадастру в Біляївському районі Одеської області, Теплодарським міським сектором міграційної служби в Одеській області та суб'єктами надання адміністративних послуг виконавчого комітету Теплодарської міської ради та Одеської області. Центр надання адміністративних послуг працює як із фізичними особами так і з суб'єктами господарювання.

Зовнішньоекономічна діяльність

У січні – червні 2021 року зовнішньоторговельні операції на ринку товарів здійснювалися з партнерами із 16 країн світу. При цьому спостерігалось збільшення (проти січня-червня 2020 року) обсягу експорту товарів у 25,9 раза.

Всього за 6 місяців 2021 року обсяг експорту товарів становить 30 995,3 тис. дол. США (5,55 від загального експорту товарів області).

Найбільшими споживачами товарів у січні –червні 2021 року були:

Індія – 16 918,3 тис.дол. США

Китай – 4 598,4 тис. дол. США

Ліван – 2 940,0 тис. дол. США

Нідерланди – 2 437,2 тис.дол. США

Ірак – 2 287,8 тис.дол. США

Туреччина - 1313,9 тис. дол. США
Алжир – 235,1 тис.дол. США
Італія – 189,6 тис. дол. США

Сплата житлово-комунальних послуг

За даними Головного управління статистики в Одеській області у січні- грудні 2020 року населенням міста сплачено за житлово-комунальні послуги (без постачання та розподілу природного газу та електричної енергії) включаючи борги попередніх періодів 43 100,00 тис. грн., що становить 93,1 % від нарахування. Заборгованість населення на кінець грудня 2020 року становила 17 800,00 тис. грн.

В січні-липні 2021 року населенням міста сплачено 36 454,7 тис. грн, що становило 101,9 % від нарахованих сум. На кінець липня 2021 року заборгованість населення міста Теплодар за отримані житлово-комунальні послуги (без постачання та розподілу природного газу та електричної енергії) становила 17 171,7 тис. грн.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СИЛЬНИХ І СЛАБКИХ СТОРІН МІСТА, МОЖЛИВОСТЕЙ І ЗАГРОЗ

SWOT-аналіз — метод стратегічного планування, що полягає в з'ясуванні чинників внутрішнього й зовнішнього середовища об'єкта та розділенні їх на чотири категорії: **Strengths** (сильні сторони), **Weaknesses** (слабкі сторони), **Opportunities** (можливості) і **Threats** (загрози).

Для того, щоб реально визначити перспективи та можливості інтенсивного розвитку міста необхідно визначити основні недоліки міста та шляхи їх подолання, сильні та слабкі сторони міста.

ОСНОВНІ НЕДОЛІКИ МІСТА

ПІДПРИЄМНИЦЬКЕ СЕРЕДОВИЩЕ ПОТРЕБУЄ ПІДТРИМКИ ТА ЗМІЦНЕННЯ

- ☐ Низька прибутковість компаній (менш ніж 10%)
- ☐ Багато бізнесменів не мають можливості інвестування власного бізнесу, обмежені кількість і джерела нових інвестицій
- ☐ Значна кількість маятникових трудових міграцій, коли містяни, живучі тут, податки сплачують деінде

- ☐ Сектор МСП заявляє про мінімальну підтримку, а часто – про її повну відсутність
- ☐ Переваги близькості до Одеси не використовується на повну потужність
- ☐ У місті відсутні установи та організації підтримки бізнесу (бізнес-інкубатори, технопарки, наставництво, інструктування тощо)
- ☐ Багато компаній дотримуються позиції «нульової рівноваги» (ситуація нестабільна, тож ані інвестицій, ані нових працівників)
- ☐ Слід перезавантажити спробу створення бізнес-інкубатора.

МІСЦЕВИЙ БІЗНЕС СТИКАЄТЬСЯ ІЗ ПРОБЛЕМАМИ НЕ ЛИШЕ МІСЦЕВОГО РІВНЯ (СУТО МІСЬКИМИ), А Й ВСЕУКРАЇНСЬ-КОГО ЗАГАЛЬНОГО РІВНЯ

- ☐ Закрилися деякі закордонні ринки для України, тому слід шукати нові напрями експорту/імпорту продукції
- ☐ Співпраця з ЄС вимагає дотримання вищих стандартів, складних процедур і значних інвестицій
- ☐ Проблеми з поверненням ПДВ

ПОТРЕБА ЗМІНИ СТАВЛЕННЯ ДО БІЗНЕСУ

- ☐ Фіскальна служба має стати консультативно-дорадчим, а не репресивним органом
- ☐ Значна тінізація економіки (на рівні 50%) свідчить про ухилення від сплати податків чималою кількістю компаній
- ☐ Люди не вірять діловим ініціативам і часто сприймають їх як прихований інтерес, нечесні маніпуляції тощо

МІСЦЕВИЙ БІЗНЕС ПОВИНЕН ЗОСЕРЕДИТИСЬ БІЛЬШЕ НА ПОТРЕБАХ, НІЖ НА ВИМОГАХ

- ☐ Необхідна переорієнтація бізнесу на потреби, а не на вимоги, що підвищить якість управління
- ☐ Досягнуто межі використання енергетичних потужностей промисловості

ІМІДЖ МІСТА НЕПРИВАБЛИВИЙ ТА МАЛОІНФОРМАТИВНИЙ

- ☐ Було вже п'ять невдалих спроб інвестиційних програм, так і не реалізованих у місті (наявні підприємства зацікавлені платити низьку зарплату)

- ☐ Негативний імідж міста, розтиражований свого часу у ЗМІ та соціальних мережах .
- ☐ Проблеми з чистотою та доглянутістю міста
- ☐ Нерозвинена туристична інфраструктура
- ☐ Невисокі середні зарплати в місті означають, що Теплодар не є привабливим місцем для роботи

ВІДЧУВАЄТЬСЯ БРАК МІСЦЬ ОРГАНІЗОВАНОГО ДОЗВІЛЛЯ

- ☐ Зони відпочинку, парки та сквери не відповідають рівню дозвілля, на який можна сподіватися
- ☐ Брак місць і подій під час літнього відпочинку; ті, що є, – спорадичні та хаотичні
- ☐ Невелика кількість і погана інформаційна підтримка культурних програм
- ☐ Відсутні літні концертні майданчики.

ВІДСУТНІСТЬ РОЗУМНОГО МІСТОБУДУВАННЯ ТА РУЙНУВАННЯ МІСЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

- ☐ Відсутність Генерального плану міста
- ☐ Застарілі стандарти містобудування
- ☐ Старий та не модернізований житловий фонд
- ☐ Недостатнє освітлення у вечірній час, поганий стан доріг, нечітка, а часто й відсутня дорожня розмітка разом із недотриманням правил дорожнього руху та швидкісних режимів є причинами аварій на дорогах; відсутні велосипедні доріжки
- ☐ Відсутність тротуарів в місті
- ☐ Відсутня кільцева дорога навколо міста для важких вантажівок і фур
- ☐ Зруйнована система комунального транспорту
- ☐ Дефіцит об'єктів соціальної інфраструктури
- ☐ Нераціональне використання ресурсів міста – земельних, рекреаційних, водних

НИЗЬКІ СТАНДАРТИ ЯКОСТІ ЖИТТЯ ТА ДОВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

- ☐ Незадовільна якість питної води та води в річці Дністер
- ☐ Низька якість послуг з охорони здоров'я, платні ліки (хоча офіційно послуги медицини не є приватними)
- ☐ Незадовільна організація прибирання сміття, його утилізації, багато стихійних звалищ сміття
- ☐ Низький рівень платоспроможності містян

- Низький рівень безпеки життя
- Велика кількість людей похилого віку які не мають навичок в користуванні широкосмуговим зв'язком

З одного боку, Теплодар має унікальний набір переваг, які необхідно правильно та ефективно використовувати для швидкої трансформації й модернізації та покращення рівня життя людей. З іншого боку, Теплодар має ще багато структурних і операційних проблем, які негативно впливають на розвиток міста та життя його мешканців.

У цьому розділі міститься загальний опис окремих аспектів життя в Теплодарі. Висновок зроблено на основі SWOT-аналізу (сильні сторони, слабкі сторони, можливості та загрози), який узагальнює всі основні виявлені переваги й недоліки нашого міста, включно із зовнішніми та внутрішніми чинниками.

Аналіз показує, що в м. Теплодарі є багато прикладів переваг і позитивного потенціалу, який може бути далі вивчений та посилений. Найважливіші сильні сторони міста:

- **географічне розташування.** Зважаючи на близькість до – м. Одеси – з області, Теплодар може стати потужним регіональним центром – місцем

тяжіння для людей, товарів/послуг, інвестицій тощо. Перспективним є наявність зручної транспортної розв'язки на перетині автомобільних і залізничних шляхів, близькість до потужних транспортних вузлів та кордону;

- **людський потенціал.** Понад 10 тис. мешканців, значний трудовий потенціал, багато високоосвічених людей, які отримали освіту у вишах, енергія й ентузіазм поки що не дуже потужного громадського активізму – громадських організацій та активістів, які хочуть щоб місто було кращим для життя.

SWOT - АНАЛІЗ СИЛЬНІ ТА СЛАБКІ СТОРОНИ МІСТА

СИЛЬНІ СТОРОНИ	СЛАБКІ СТОРОНИ
Вигідне географічне розташування міста та його Промислової зони з під'їзними шляхами для створення індустріального парку/ бізнес-інкубатору або логістичного центру	Зруйноване залізничне полотно від ст. Вигода до Промзони м. Теплодар, яке потребує відновлення.
Наявність на території міста берегової лінії Барабойського водосховища на якій вже розпочато облаштування зони відпочинку та в майбутньому може бути побудована спортивна база для розвитку водних видів спорту	Безпосередньо саме Барабойське водосховище не знаходиться у власності територіальної громади міста
Наявний людський капітал, багато молоді	Відсутність необхідної кількості робочих місць в м. Теплодар, що є причиною того, що в середньому 1500-2 000 осіб щоденно від'їжджає на роботу до м.Одеси, м. Чорноморська та інших населених пунктів.
Наявне підприємницьке середовище з достатньою кількістю суб'єктів господарювання	Низька прибутковість компаній (менш ніж 10%). Багато бізнесменів не мають можливості інвестування власного бізнесу, обмежені кількість і джерела нових інвестицій. Негативне сальдо відкриття/закриття компаній, що свідчить про згортання підприємницької діяльності в місті. Значна кількість маятникових трудових міграцій, коли містяни, живучі тут, податки сплачують деінде. Сектор МСП заявляє про мінімальну підтримку, а часто – про її повну відсутність. Переваги близькості до Одеси не використовуються на повну потужність

Наявні вільні приміщення та земельні ділянки на території Теплодарської міської ради	Відсутність необхідної містобудівної та землепорядної документації та відповідної документації на об'єкти (земельні ділянки та виробничі приміщення/площі), що є причиною нераціонального використання ресурсів міста – земельних, рекреаційних, водних
Наявність вільних земельних територій, паркових зон, дитячих майданчиків	Зони відпочинку, парки та сквери не відповідають рівню дозвілля, на який можна сподіватися. Брак місць і подій під час літнього відпочинку, а ті що є, – спорадичні та хаотичні. Відсутні літні концертні майданчики

РОЗДІЛ.3 СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ МІСТА ТЕПЛОДАР НА ПЕРІОД 2022-2027 РОКИ

До 2027 р. у Теплодар має бути створено та впроваджено таку систему розвитку, використання якої сприятиме успішному й збалансованому функціонуванню та процвітанню міста і яка міститиме:

- *трансформацію моделі управління містом – на основі людиноцентричного підходу, принципів сталого розвитку та розумного управління;*
- *розвиток громади міста й громадянського суспільства та підвищення їхньої ролі в управлінні містом;*
- *перехід до нової просторової концепції міста (планування міського простору);*
- *забезпечення економічного зростання на основі створення сучасної бізнес-екосистеми в місті;*
- *ставка на інновації та освіти як рушійні сили розвитку міста.*

Така модель розвитку будується на активному залученні громади до розвитку міста, використанні людського потенціалу (зокрема, відродження підприємницької активності) та переході до принципів розумного управління – відкритого, ефективного, інноваційного. Вона має стати взірцем для решти міст України.

SWOT аналіз розвитку Одеської області виявив необхідність концентрації регіональної влади на досягненні п'яти стратегічних пріоритетів.

Стратегічні пріоритети та операційні цілі, які визначені в Стратегії розвитку Теплодарської громади повністю відповідають регіональним пріоритетам і цілям, а виконання/реалізація запланованих завдань дасть можливість підвищити рівень розвитку міста, рівень життя населення міста, якість надання різного виду послуг, безпеку життя

Завжди була, є і буде в центрі уваги Людина – це і є найперший стратегічний пріоритет Стратегії розвитку Одеської області на період до 2027 року та Стратегії розвитку Теплодарської міської територіальної громади на 2022-2027 роки.

СТРАТЕГІЧНИЙ ПРІОРИТЕТ1: В ЦЕНТРІ УВАГИ ЛЮДИНА

1.1. Міцне здоров'я кожній людині.

Здоров'я людини - основна універсальна цінність людства від якої залежить подальший сталий розвиток всього суспільства. Основною метою розвитку сфери здоров'я – забезпечення рівного доступу громадян до якісних медичних послуг, складовими яких є багатoproфільність, доступність послуги, безпечність послуг та їх економічна ефективність.

КНП «Теплодарська центральна міська лікарня», яка обслуговує не тільки жителів м. Теплодар, але і прилеглих населених пунктів, знаходиться в тимчасовому приміщенні, яке потребує відповідного ремонту як з середини так і фасадної частини. Найбільш оптимальним варіантом виходу з цієї ситуації, для забезпечення якісних умов як роботи працівників лікарні так і отримання послуг для пацієнтів – це будівництво нової лікарні. Але все це потребуватиме як часу так і матеріальних ресурсів, тому, на короткотермінову перспективу зі сторони представників органу місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання міста проводитимуться роботи з благоустрою території, ремонту фасаду будівлі та приміщень лікарні, забезпечення покращення матеріально-технічної бази лікарні.

Чи задумувалися ви, з якими труднощами стикаються батьки маленьких дітей та особи з інвалідністю, які змушені пересуватися на спеціальних засобах?

Наскільки складно підтягнути дитячий візочок сходами одній людині без сторонньої допомоги, зайти з ним до магазину, де немає пологого входу чи пандуса, або у транспорт без спеціального пониження? Про цю проблему ми не замислюємось, поки самі не стаємо батьками чи поки в нашому близькому оточенні не з'являються діти. Усі ці сходинки, бордюри та високі пороги — це все бар'єри, які не дозволяють батькам чи опікунам вільно пересуватися з маленькими дітьми. Це також перепони, що ускладнюють пересування людям з інвалідністю, для яких більшість українських міст і сіл є архітектурно

недоступними, а також людям старшого віку й іншим представникам маломобільних груп населення.

Крім того, не варто забувати, що створення максимально сприятливих умов для життя людей, для належного відпочинку, безпеки життєдіяльності та забезпечення умов безбар'єрного доступу для осіб з інвалідністю/обмеженими можливостями.

1.2. Соціальний захист населення.

Мешканці громади є її сновним ресурсом. На різних етапах життя будь-хто з мешканців громади може потрапити у складні життєві обставини та потребувати професійної соціальної підтримки для їх подолання. Ці обставини можуть бути зумовлені такими чинниками, як невилікувана хвороба, інвалідність, безробіття, малозабезпеченість, домашнє насильство, ухилення батьків або осіб, які їх замінюють, від виконання своїх обов'язків з виховання дитини, похилий вік чи шкода, завдана конфліктом, тощо. Тому **на території Теплодарської територіальної громади необхідним є розвиток та забезпечення надання соціальних послуг, спрямованих на профілактику складних життєвих обставин, подолання або мінімізацію їх негативних наслідків, особам/сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах**, що належить до власних повноважень громади згідно Закону України «Про соціальні послуги» та забезпечують надання соціальних послуг відповідно до ч.4 ст. 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні».

Важливість забезпечення розвитку соціальних послуг на рівні громади підкреслюється наступним:

1. Повноваження органів місцевого самоврядування щодо забезпечення надання соціальних послуг закріплено законодавчо.

2. Забезпечення соціальної підтримки осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, захист їх прав збільшує довіру до органів місцевого самоврядування. Вищезгадані заходи прямо впливають на якість життя всіх мешканців громади, підвищує соціальне благополуччя і безпеку.

3. Вклад у розвиток соціальних послуг має позитивні економічні ефекти.

По-перше, особа/сім'я, яка отримує соціальну підтримку у вирішенні складних життєвих обставин, може працювати та приносити дохід до бюджету громади через сплату податків.

По-друге, мінімізація кількості мешканців громади, які перебувають у складних життєвих обставинах, за рахунок надання їм вчасної підтримки, сприяє зменшенню проявів негативних соціальних явищ (алкоголізму, бездомності, тощо) та запобігає протиправній поведінці населення (крадіжкам, насиллю і т. д.).

Постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 №587 «Про організацію надання соціальних послуг» визначено що забезпечення надання базових соціальних послуг особам/сім'ям відповідно до їх потреб, вжиття заходів до надання інших соціальних послуг таким особам/сім'ям покладається, виконавчі органи міських рад міст обласного значення.

Потреба міста Теплодар у соціальних послугах буде визначено та розраховано виходячи з кількості осіб, які перебувають на обліку в управлінні соціальної політики та Служби у справах дітей виконавчого комітету Теплодарської міської ради Одеського району Одеської області. За даними Головного управління статистики в Одеській області станом на 01.08.2021 чисельність населення міста Теплодар становить 10225 осіб. За даними Головного управління статистики в Одеській області станом на 01.08.2021 зареєстровано за січень-липень 30 новонароджених дітей, кількість зареєстрованих померлих -68 осіб. міграційне скорочення населення міста Теплодар складає 36 осіб(кількість прибулих до міста становить 34 особи, число вибулих – 70 осіб). Станом на 01.10.2021 року нараховується 2565 пенсіонерів (25,6 відсотків всього наявного населення міста Теплодар).

Кількість дітей з інвалідністю віком до 18 років складає -32 особи, кількість дорослих осіб з інвалідністю -772 особи, з них 1 групи – 39, 2 групи- 442, 3 групи- 291.

На обліку в управлінні соціальної політики виконавчого комітету Теплодарської міської ради Одеського району Одеської області перебувають одержувачі різних видів державних соціальних допомог, а саме:

- малозабезпечені сім'ї -34,
- одинокі матері-106,
- особи з інвалідністю та особи, які не мають права на пенсію-52,
- особи, які досягли пенсійного віку та не набули права на пенсію-25,
- особи з інвалідністю з дитинства – 38,
- багатодітні сім'ї-85,
- особи, які проживає разом з інвалідом 1,2 групи внаслідок психічного розладу-17,
- житлової субсидії- 394 сім'ї,
- допомоги на дітей , які знаходяться під опікою – 12,
- фізичні особи, які надають соціальні послуги на непрофесійній основі – 7,
- 80 –ти річні особи, які отримують надбавку на догляд – 5,
- внутрішньо переміщені особи- 24 особи, які можуть бути потенційними отримувачами соціальних послуг в Центрі надання соціальних послуг міста.

За даними Служби у справах дітей виконавчого комітету Теплодарської міської ради перебувають на обліку 13 сімей , які опинилися в складних

життєвих обставинах, які також можуть бути потенційними отримувачами соціальних послуг.

Враховуючи вищевикладене пропонується створити на території Теплодарської міської громади Комунальну установу щодо надання соціальних послуг.

2. Наказом Міністерства соціальної політики України від 17.07.2019 №1106 «Про внесення змін до інструкції щодо порядку оформлення і ведення особових справ отримувачів усіх видів соціальної допомоги» закріплено функції об'єднаних територіальних громад (як фронт - офісів) під час прийняття заяв і необхідних документів для призначення державних допомог та передбачено можливість призначення (відмови у призначенні) заявнику органом соціального захисту населення районного рівня соціальної допомоги на підставі електронного документа, сформованого уповноваженою особою ОТГ.

З метою надання адміністративних послуг соціального характеру мешканцям об'єднаних територіальних громад із застосуванням електронного документообігу Міністерством соціальної політики України впроваджується програмний комплекс «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада».

Що таке програмний комплекс «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада»?

Програмний комплекс «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада» (ПК «ПС «Соціальна громада») — це клієнт-серверний WEB-додаток, який розроблено з метою наближення адміністративних послуг соціального характеру до мешканців об'єднаних територіальних громад (далі - ОТГ).

ПК «ПС «Соціальна громада» об'єднує у єдиному інформаційному середовищі «фронт»-офіси прийому документів від населення, що знаходяться, приміром, у ЦНАП з «бек»-офісом у структурних підрозділах соціального захисту населення (далі - СПСЗН) райдержадміністрації, де приймається рішення про надання адміністративної послуги соціального характеру. Це, у свою чергу:

- Пришвидшує отримання адміністративних послуг соціального характеру майже на тиждень, адже раніше органи місцевого самоврядування (далі - ОМС) в середньому раз на 7 днів доставляли прийняті документи від населення до СПСЗН. ПК «ПС «Соціальна громада» того ж дня дасть змогу передавати в «бек»-офіс прийняті електронні копії документів.
- З метою формування паперових особових справ одержувачів усіх видів соціальних допомог паперові документи передаються з «фронт»-офісу до СПСЗН не рідше ніж 1 раз на 2 тижні.
- Наближує послуги до мешканців ОТГ через мережу «фронт» - офісів.

Переваги та можливості програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система «Соціальна громада»:

Для посадових осіб органів місцевого самоврядування

- Уніфікація форматів ділових процесів та оптимізація роботи користувачів, що забезпечується використанням особистих кабінетів на кожному рівні.
- Об'єднання актуальних та узгоджених даних із усіх ОТГ в єдиному інформаційному середовищі.
- Зменшення помилок в процесі формування даних, оскільки реквізити електронних заяв формуються з використанням централізованої нормативно-довідкової інформації (далі - НДІ). Персональні дані заявника (адреса реєстрації, фактичного місця проживання та інформація про членів родини) формуються з централізованих баз даних отримувачів усіх видів соціальної допомоги та компенсаційних виплат.
- Оперативне надходження до СПСЗН (в кінці робочого дня) електронних заяв з «прикріпленими» сканованими копіями документів, прискорить процес призначення (перерахунку) соціальної допомоги та компенсаційних виплат.
- Інтеграція з діючими програмними комплексами - АСОПД/КОМТЕХ-СОЦ, ЄДАРП, Житлові субсидії.
- Отримані електронні заяви опрацьовуються спеціалістами СПСЗН, після опрацювання, в ОТГ передається повідомлення про призначення (відмову) допомоги із зазначенням її розміру та терміном дії.
- Гнучкість ПК «ПС «Соціальна громада» дозволяє швидко змінювати ролі, права та функції користувачів системи, на нові з додатковими функціями.
- Швидке реагування на постійні зміни в законодавстві.
- Формування електронного «журналу реєстрації звернень» дозволяє керівнику ОТГ та спеціалістам СПСЗН виконувати моніторинг опрацювання заяв та здійснювати швидкий пошук звернень за будь-якою ознакою (до прикладу, заяви з повним або неповним пакетом документів, станом опрацювання заяви, видом допомог, статусом заяви тощо).

Для населення:

- Можливість оформити та отримати адміністративну послугу соціального характеру ближче до місця проживання, а не їхати за нею до СПСЗН – у районний центр.
- Пришвидшення процесу прийому заяв від громадян шляхом формування електронних заяв, як для призначення усіх видів соціальних допомог та компенсаційних виплат, так і для взяття пільговика на облік, призначення житлової субсидії. Електронна заява друкується та підписується заявником.
- Можливість відстеження стану розгляду заяв після звернення до «фронт»-офісу. Для повноцінної та якісної роботи «фронт»-офісу, який буде розташований в ЦНАП, його треба забезпечити сучасним технічним обладнанням.

Також, з метою створення якісних умов для проведення дозвілля планується на 2022-2027 роки реалізація програми по заміні всіх дитячих майданчиків, які перебувають в аварійному стані на нові елементи благоустрою, які є безпечними та орієнтованими на насамперед на відпочинок дітей та їх батьків.

Ще одне питання, яке буде вирішено в 2022-2023 роках –це введення в експлуатацію поліцейської станції та збільшення особового складу поліцейських та патрульних офіцерів, а для цього планується:

- Завершення ремонту та всіх необхідних документальних процедур для відкриття поліцейської станції.
- Закупівля необхідного обладнання та техніки для безперебійного функціонування станції.
- Створення умов для утримання додаткових поліцейських сил на території громади.

1.3.Сучасна високоякісна освіта, фізична активність та спорт – є одними із пріоритетних напрямів політики нашої держави.

Розвиток освіти сприятиме посиленню ролі громадянського суспільства як об'єднання добре освічених, знаючих, свідомих і активних людей. Фізична активність та спорт - запорука здорової нації.

Для забезпечення розвитку якісної шкільної та дошкільної та позашкільної освіти, приведення у відповідність до вимог та потреб сьогодення, поліпшення доступу до якісних освітніх послуг необхідно покращити матеріально-технічне забезпечення, працювати над впровадженням інновацій та діджіталізацією освітньої діяльності, створити новий, безпечний освітній простір.

Розвиток фізичної активності та спорту можливий за наявності об'єктів спортивної інфраструктури. Адже дуже багато спортсменів та спортивних команд міста, як аматорських так і під керівництвом тренерського складу ДЮСШ та інших спортивних клубів стають призерами та переможцями спортивних змагань різного рівня, але не всі мають змогу належним чином та регулярно тренуватися в зв'язку з тим, що на території міста майже відсутні об'єкти спортивної інфраструктури.

З 2022 року планується реалізація ряду заходів по заміні всіх наявних спортивних майданчиків, які перебувають в аварійному стані на нові, безпечні елементи благоустрою, які є орієнтованими на реалізацію здорового способу життя.

Створення мережі сучасних об'єктів спортивної інфраструктури не тільки забезпечить можливість для тренувати місцевих спортсменів та спортивних клубів протягом року, але створить умови для проведення спортивних заходів/змагань різного рівня, а це в свою чергу сприятиме популяризації міста та залученню інвестицій. Протягом 2022-2025 років планується:

- Будівництво нового сучасного стадіону з відповідним покриттям футбольного поля .
- Заміна всіх інженерних мереж та реконструкція легкоатлетичної доріжки для комфортних занять спортом.
- Будівництво переодягальних кімнат для спортсменів.
- Будівництво навісу від дощу над трибунами стадіону.

Ще одним проектом, який передбачений Стратегією в галузі освіти та спорту є **Створення публічного-спортивного простору на шкільному дворі**
Оновлення простору школи використовуючи сучасні методи реконструкцій публічних просторів задля досягнення максимально соціального ефекту та включення мешканців у повсякденне життя міста.

Основні завдання:

- Провести дискусію з мешканцями міста на тему їх бачення щодо реалізації проекту.
- Дослідити потребу у просторі в основній віковій групі (7-17 років)
- Згідно отриманої інформації створити концепт майбутнього простору та замовити необхідну документацію для реалізації проекту.

- Створити візуальний ескіз проекту та винести його на обговорення з жителями міста.
- Виконання проекту

1.4.Формування раціонального водокористування та чиста вода.

Забезпечення населення якісним водопостачанням – також одне з надважливих завдань держави, регіону, міста. А задоволення потреб населення в чистій і безпечній воді – це новий рівень життя населення, фактор економічного зростання міста, регіону, країни. Адже, відсутність якісної питної води призводить до спалахів інфекційних хвороб, погіршенню здоров'я людей. В Теплодарі цьому питанню приділяється значна увага: бюветний комплекс міста та система централізованого водопостачання обслуговуються відповідно до вимог норм питного водокористування, поступово оновлюється мережа системи водопостачання, планується поточний ремонт бюветного комплексу.

Але, поруч з якісним водопостачанням, слід приділити значну увагу якісному водовідведенню та очищенню стічних вод. Враховуючи, що каналізаційна система та очисні споруди Теплодарської громади побудовані наприкінці 20 століття, і на даний час вони вже як морально так і фізично застаріли, крім того, очисні споруди були розраховані на приймання стоків від міста з чисельність 40-50 тис. чоловік, тому обладнання, яке встановлено на очисних спорудах, не тільки застаріле, а ще і дуже енергомістке. Все це може спричинити забруднення навколишнього середовища в результаті неякісного очищення стічних вод та скиду в поверхневі водні об'єкти недостатньо очищених зворотних вод що призводить до забруднення поверхневих водних об'єктів, земель і підземних водоносних горизонтів.

Операційн а ціль	Завдання	Потенційні сфери діяльності	Індикатор	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Стратегічний пріоритет 1: в центрі уваги - ЛЮДИНА									
1.1.Міцне здоров'я кожній людині	Створення належних умов для отримання медичних послуг	Будівництво нової лікарні	Належні умови роботи медичних працівників, нада-ння та отримання медичних послуг населенням. Змен-шення рівня зах-ворюваності. Пок-ращення якості надання медичних послуг						
		Підвищення кваліфікації медичних працівників							
		Покращення матеріально-технічної бази лікарні							
	Створення умов фізичної безбар'єрності для населення міста	Фізична безбар'єрність - облаштування вулиць міста сучасними пандусами	Можливість пере-сування та розши-рення доступу особам з інвалідністю,						
	Створення умов безпеки житєдіяльності	Капітальний ремонт тротуарів	Належні умови для пішоходів, зменшення ризи-ку травматизму, покращення умов відпочинку						
		Боротьба з амброзією (Засадження локальних ділянок з небезпечними рослинами більш сприятливими та нешкідливими насадженнями та проведення роботи з викорчовування рослин, які можуть викликати негативні реакції в людському організмі та інші заходи)	Зменшення кіль-кості захворювань (особливо асма-тичних)спри чине-нних алергією.						

	Створення на території міста належних умов для відпочинку та проведення дозвілля	Ремонт діючих/ будівництво нових малих архітектурних форм об'єктів відпочинку (лавки)	Створення сприятливих умов для проведення відпочинку та дозвілля, безпеки жителів						
1.2. Соціальний захист населення	Покращення умов життєдіяльності населення. Створення належних та безпечних умов життя та відпочинку.	Облаштування пішохідної зони із тро-туарної плитки (кільце навколо міста)							
		Будівництво, реконструкція та ремонт мереж вуличного освітлення	Зменшення фактів крадіжок, нещасних випадків (травматизму) безпека пішоходів, як учасників дорожнього руху						
		Встановлення камер/ розгалуження мереж відеоспостереження, дорожніх знаків							
		Облаштування усіх пішохідних дріжок звуковими та світловими сигналами							
		Будівництво сучасного дитячого майданчика з безпечним м'яким покриттям	Безпечні умови проведення дозвілля для дітей міста та дорослого населення						
		Реалізація програми по заміні всіх дитячих майданчиків, які перебувають в аварійному стані на нові елементи благоустрою, які є безпечними та орієнтованими на насамперед на відпочинок дітей та їх батьків.							
		Облаштування рекреаційної зони на березі Барабойського водосховища							
		Будівництво модульних газових котелень та системи розподілу теплової енергії на території м. Теплодар <i>(Реконструкція та ремонт мереж тепlopостачання. Будівництво котельні на газу в межах міста Теплодар)</i>	Забезпечення комфортних умов життя та праці для населення м. Теплодар						
		Введення в експлуатацію поліцейської станції та збільшення чисельності	Забезпечення безпечних умов життя, праці,						

		особового складу поліцейських та патрульних	відпочинку. Покращення						
Розвиток та забезпечення надання соці-альних послуг, спрямованих на профілактику складних життє-вих обставин, подолання або мінімізацію їх негативних нас-лідків, особам /сім'ям, які пере-бувають у склад-них життєвих обставинах,	Створення центру надання соціальних послуг	Упровадження програмного комплексу «Інтегрована інформаційна система»	Можливість надання та отримання необхідних соціальних послуг для жителів міста. Зменшення соціального напруження						
	Забезпечення фронт-офісу сучасним технічним обладнанням								
1.3.Сучасна високоякісна освіта, фізична активність та спорт									
Створення доступ-ного і якісного дошкі-льного та шкільного розвитку для дітей: покращен-ня матеріально-тех нічного за-безпечення, освітніх закладів впровадження інновацій та діджіталізація освіт-ньої діяльності, ство-рення	Капітальний ремонт Теплодарської загальноосвітньої школи №1 І-ІІІ ступе-нів,запровадження на території громади навчально-виховного процесу за стандартами Нової української школи	Підвищення зацікавленності дітей до освітнього процесу, покращення якості освітніх послуг.							
	Закупівля сучасного обладнання для шкільної ідальні (пароконвектор, овочерізки, електром»ясорубки)								
	Капітальний ремонт ДНЗ № 1, ДНЗ №2, ДНЗ №3, ДНЗ №4								

[illegible]

		Облаштування/ будівництво траси здоров'я							
1.4.Формування раціонального водо-користування та чиста вода	Реконструкція, будівництво, ремонт систем водопостачання, водовідведення та очисних споруд на території Теплодарської міської територіальної громади. Підвищення якості життя населення шляхом забезпечення якісним водопостачанням.	Капітальний ремонт (заміна) трубопроводу по пр. Енергетиків 87-88 (67 м)	У зв'язку зі зношеністю та аварійним станом водопровідних ме-реж, потрібна заміна, а також перехід зі сталевого трубоп-роводу на більш економічний та більш зносостійкий пластик. Протяж-ність водопровідних мереж м.Теплодар становить 37303 м, з них зношених та аварійних 10800 м. Що становить близько 29%. І як результат: зменшення кількості аварій мереж водопостачання та водовідведення. Покращення якості питної води.						
		Капітальний ремонт (заміна) трубопроводу від д/с №1 до буд.№17 вул. Комунальна (212 м)							
		Капітальний ремонт (заміна) трубопроводу по вул. Енергетиків 81 (128 м)							
		Капітальний ремонт (заміна) трубопроводу по від буд. № 23 до буд.№15 по вул. Ген.Плієва (1895 м)							
		Капітальний ремонт (заміна) трубопроводу по вул. Комунальна АПО (142 м)							
		- Реконструкція КНС-2 з влаштуванням станції повної біологічної очистки в м. Теплодар Одеського району Одеської області	Реконструкція КНС-2 з влаштуванням станції повного біологічного очищення у м.						

		- Заміна напірних трубопроводів КНС-2 - Проведення водопровідної лінії до КНС-2	Теплодар, має на увазі, що нинішні очисні споруди та підведені до них комунікації настільки стали непридатними і зноси-лися, що подальша їх експлуатація небажана і з часом може призвести до еколо-гічної катастрофи. До того ж якщо врахувати, що об'єкт “Очистні споруди” розташо-вується в заповідній та природознавчій зоні, що охороняється державою. Реконструкція КНС-2 необхідна для подаль-шої експлуатації нової станції повного біологічного очи-щення, для приведе-ння у відповідність до всіх норм і вимог нинішніх сучасних стандартів.						
--	--	---	---	--	--	--	--	--	--

		Поточний ремонт бюветного комплексу	Поточний ремонт бюветного комплексу необхідний забезпе-чення жителів безперебійною подачею очищеної води. Також ресурс бювету дозволить економити бюджет мешканців на водопостачанні та служитиме резервом на випадок аварій та запланованих ремонтів водопостачальних мереж.						
		Придбання офісної техніки(комп'ютери та БФП) офісних меблів, комп'ютерної програми для бухобліку та нарахування заробітної плати, програми для роботи абонентської групи, первинних засобів пожежогасіння для МКП «ТБК»							
		Проведення капітального ремонту пожежного виходу, покрівлі та офісних приміщень МКП «ТБК». Кап. ремонт будівель та огорожі ВНС , перекриття та огорожуваль-них конструкцій КНС.Встановлення на виробничих будівлях системи примусової вентиляції та пожежної сигналізації							

		Придбання комплекту газоаналізаторів (переносні та стаціонарні), сталевих засувок, зворотних клапанів та вантузів							
		Встановлення системи відеоспостереження на очисних спорудах	Встановлення системи відео-спостереження на очисних спорудах, допоможе запобіг-ти крадіжкам труб очисного колек-тора, а у разі факту крадіжки, що вже відбувся, знайти і залучити винних. Неодноразові фак-ти крадіжок вже зафіксовані, заяви направлені до відповідних орга-нів, ними розпо-чато розслідуван-ня та відкрито кримінальні справи.						

СТРАТЕГІЧНИЙ ПРІОРИТЕТ 2 : ЕКОЛОГІЧНА ТА ТЕХНОГЕННА БЕЗПЕКА

Екологічна та техногенна безпека це комплекс різних заходів які направлені на виробництво електроенергії з відновлювальних джерел, це захищена та відновлена екосистема , це відповідальне поводження з відходами.

2.1. Екологічна енергія

Збільшення кількості виробників електричної енергії із сонячного випромінювання та енергії вітру приведе до зменшення імпорту електричної енергії та зменшення енергодефіциту області. На території міста розташовані 2 сонячні електростанції (ТОВ «Теплодар ПІВІ» та ТОВ «АЗІМУТ ЮГ») загальною площею 21 га. Всього площа міста становить 773 га, тому на даний час та в короткотерміновій перспективі не планується збільшувати кількість об'єктів відновлювальної енергетики. Крім того площа міста не дає можливості розташувати відновлювальні джерела енергетики, які використовують енергію вітру. Але екологічна енергія це не тільки виробництво з відновлювальних джерел енергетики. Це також і ряд заходів, які направлені на збереження наявних ресурсів. Тому, робота Теплодарської міської ради та її виконавчого комітету буде направлення на проведення просвітницької роботи щодо підвищення свідомості населення до енергоощадності. Впровадження енергоефективних заходів в будівлях житлового фонду та бюджетної сфери, модернізація об'єктів житлово-комунального господарства з використанням сучасних енергозберігаючих технологій, впровадження сучасних технологій для покращення якості роботи мереж зовнішнього освітлення.

2.2. Захищена та відновлена екосистема.

Збереження та відновлення біологічного та ландшафтного розмаїття екосистеми Одещини за допомогою створення репрезентативних, біологічно стійких та ефективно керованих природоохоронних територіальних систем – актуальна проблема над вирішення якої працюють відповідні служби Одеської області. Теплодарська міська територіальна громада не залишається осторонь, та також здійснює екологічні заходи шляхом озеленення міста (дерева, квіти,кущі).

Враховуючи невелику площу міста,на якій неможливо створити заповідні зони та інші об'єкти захисту екосистеми, головним завдання Теплодарської міської ради та її виконавчого комітету є недопущення її забруднення. Тому до виконання плануються заходи, які будуть гарантувати якісну експлуатацію

системи водовідведення та очищення стоків та недопускати забруднення в результаті аварій на мережах системи водовідведення та очищення стоків.

2.3.Належне та відповідальне поводження з відходами.

Проблема накопичення сміття та несанкціоновані/ стихійні сміттєзвалища – проблема країни в цілому і Теплодар не є виключенням. На території міста немає офіційного сміттєзвалища, побутові відходи вивозяться на сміттєзвалище, яке розташоване в с. Доброжаново. Проте проблема стихійних сміттєзвалищ існує. Причиною цього є перш за все безвідповідальне ставлення самих жителів міста. Та це не є виправданням і потребує відповідного аналізу з метою вирішення цієї проблеми.

Так в 2018 році в місті було встановлено контейнери для збирання пластику, слід зазначити, що це мало і має позитивний ефект, так як контейнери поступово наповнюються, а на території міста стало значно менше такого сміття. Також на території деяких суб'єктів господарювання запроваджено систему збирання відпрацьованих батарейок. Проте повністю питання системи збирання то сортування сміття на даний час повністю не вирішено. Тому, з метою недопущення забруднення навколишнього середовища побутовими відходами, питання впровадження системи збирання та сортування сміття планується досконально вивчити з метою знайти оптимальне рішення, а саме:

- Створення та введення програми роздільного збору сміття, з метою зменшення навантаження на екологічну систему регіону та виховування в населення рис правильного поводження з відходами, що в свою чергу має сприяти екологічному розквіту міста притоку інвестицій у переробному секторі.
- Заміна сміттєпроводів у житлових домах на станції сміттєзбору неподалік від домоволодінь на землях громади.
- Реалізація державних програм із інформування населення з проводу способів прибирання осіннього листя та його утилізації.

СТРАТЕГІЧНИЙ ПРІОРИТЕТ 2: ЕКОЛОГІЧНА ТА ТЕХНОГЕННА БЕЗПЕКА

Операційна ціль	Завдання	Потенційні сфери діяльності	Індикатор	2022	2023	2024	2025	2026	2027
2.1. Екологічна енергія	Впроваджен-ня енерго-ефективних та енергозберігаючих заходів і технологій	Просвітницька робота спрямованна на підвищення свідомості населення до енергоощадності	Зменшення витрат електроенергії, теплової енергії,						
		Впровадження енергоефективних заходів в будівлях житлового фонду							
		Впровадження енергоефективних технологій та устаткування на комунальних підприємствах міста							
		Впровадження сучасних технологій для підвищення якості роботи мереж зовнішнього освітлення							
2.2. Захищена та відновлена екосистема	Здійснення заходів направлених на захист екологічної системи.	Будівництво очисних споруд на території Промзони Теплодарської МТГ	Недопущення екологічної катастрофи						
		Будівництво, реконструкція та ремонт мереж теплопостачання та водовідведення							
		Капітальний ремонт фекальної каналізації від КНС 1 до КНС 2 м.Теплодар							
		Капітальний ремонт напірного трубопроводу госппобутової каналізації від КНС 2 до очисних споруд розташованих в с.Надлиманське Овідіопольського району							
	Відновлення екологічної системи	Посадка багаторічних насаджень на території Теплодарської міської територіальної громади	Покращення екологічного клімату						
2.3.Належне та відповідальне поводження з відходами	Вжиття заходів щодо недопущення забруднення навколишнього	Впровадження системи роздільного збирання та сортування сміття	Покращення санітарного стану міста та екології						

	середови-ща побутови-ми відходами								
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

СТРАТЕГІЧНИЙ ПРІОРИТЕТ 3: ІНФРАСТРУКТУРНИЙ РОЗВИТОК ТА ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНО-КУЛЬТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА

3.1. Розбудова логістичної інфраструктури.

Географічне розташування надає Теплодарській міській територіальній громаді низку транспортних і логістичних переваг:

- відстань до обласного центру м. Одеса становить 28 км.
- відстань до найближчої залізничної станції Вигода 23 км
- відстань до міжнародного аеропорту в м. Одеса 36.8 км
- відстань до Одеського морського порту 44,9 км

- в безпосередній близькості від міста розташовані крупні автомагістралі Одеса – Рені (2,5 км) та Одеса – Кишинів (10 км).

Наявність Промислової зони, яка розташована на відстані 7 км від Теплодару і має підведені комунікації- це ще один позитивний фактор. Всі ці фактори, за умови відновлення пошкодженого залізничного полотна ст. Вигода – Промзона м. Теплодар, можуть дати можливість розглядати Теплодар, а саме Промислову зону міста, як один із пунктів логістики. Тому з цією метою постало питання відновлення залізничного полотна (ст. Вигода-Промзона м. Теплодар).

3.2.Потужний туристичний потенціал.

Розвиток рекреації та туризму для Одещини є стратегічним видом діяльності. Наше місто молоде, та не має можливості, природного потенціалу та території для розвитку туризму, проте ми маємо поруч Барабойське водосховище, а це майже 5 км рівної водної поверхні, яка дає можливість розвивати водні види спорту. Як перша ластівка в цьому напрямлені – це відкриття зони відпочинку на березі Барабойського водосховища, яка за короткий термін стала улюбленим місцем для прогулянок та відпочику місцевих жителів. В подальшому планується благоустрій та розвиток берегової зони: розміщення різних об'єктів відпочинку та розваг, об'єктів торгівлі. Незважаючи, що Теплодар дуже молоде місто, але в нього також уже є свої традиції, так наприклад поступово в місті започатковується традиція проведення етно-фестивалів, ярмарків майстрів, майстер-класів. Тому, в подальшому робота в даному напрямку буде продовжуватися. Адже це крім того що популяризує місто, дає можливість сформувати свої традиції, в перспективі також є одним із джерел залучення інвестицій в економіку міста та створення нових робочих місць.

Враховуючи перспективи розвитку міста як рекреації та туризму, необхідно приділити увагу питанню облаштування в'їзду в місто Теплодар та проспекту Енергетиків, а саме **створення ландшафтно-інфраструктурного проекту**, який включає в себе:

- збереження існуючих пропорцій міста.
- створення окремих регульованих зон для переходу через дорогу.
- побудова зупиночних комплексів задля комфортного перебування громадян на період очікування транспорту.
- побудова світлофорних комплексів на проспекті Енергетиків
- висадження рослин вздовж проспекту Енергетиків
- створення та реалізація проекту реконструкції кола на в'їзді у місто.

3.3. Культурний фонд населення

Теплодар молоде місто, яке поступово накопичує свої традиції, пам'ятники, пам'ятні знаки. Проте традиції потрібно розвивати, а об'єкти (пам'ятники, пам'ятні знаки) утримувати в належному стані, зберігати. Тому Стратегією 2022-2027 передбачається проведення роботи щодо паспортизації пам'ятників, які знаходяться на території міста, модернізація матеріально-технічної бази мського Будинку культури, .

Будівництво великого центру творчості для дітей, який з'єднає неефективні нині організації під одним дахом та дасть новий поштовх для формування більш конкурентних умов для отримання культурних знань та навичок, а також запустить процес додаткової міграції дітей із сусідніх громад, що в свою чергу підніме економіку міста та буде стимулювати громаду до подальших покращень культурного життя.

Також на період реалізації Стратегії планується:

- реалізація проекту з'єднання зони відпочинку на території Барабойського водосховища з пішохідною зоною на проспекті Енергетиків за допомогою тротуарного покриття задля комфортного та безпечного пересування вздовж проспекту та на суміжних вулицях громадян міста Теплодар та гостей.

- розбудова системи пішохідних доріжок, які виконано тротуарною плиткою та закільцують весь периметр міста Теплодар.

**СТРАТЕГІЧНИЙ ПРІОРИТЕТ 3: ІНФРАСТРУКТУРНИЙ РОЗВИТОК ТА
ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНО-КУЛЬТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА**

Операційн а ціль	Завдання	Потенційні сфери діяльності	Індикатор	2022	2023	2024	2025	2026	2027
3.1.Розбудо- ва логіс-тичної інфраструк тури	Удосконалення транс-портної інфраструкту-ри міста. Оновлення технічного парку. Від-новлення, капітальний та поточний ремонт автомобільних доріг загального користуван-ня місцевого значення та іншого транспорт-ного сполучення.	Відновлення залізнич-ного полотна (ст. Виго-да-Промзона мТеплодар)	Збільшення загальної протяжності відремонтованих автодоріг.						
		Капітальний та поточний ремонт автомобільних доріг							
		Покращення транспорт-ного обслуговування пасажирів	Покращення якості обслуго-вування насе-лення, забезпе-чення безпеки та здоров'я пасажирів						
		Модернізація діючих та будівництво нових сучасних зупинок транспорт-у							
3.2.Потужни й турис-тичн ий потенціал	Створення туристичної інфраструктури в місті	Розвиток водних видів спорту в зоні Барабой-ського водосховища	Створення умов для відпочинку. Популяризація міста як території для відпочинку						
		Створення нових рекреа-ційних зон та відпочин-кових зон							
		П черга облаштування зони відпочинку		+	+				
3.3. Культурний фонд населення	Збереження та розбу-дова закладів культури, пам'ятників та пам'ят-них знаків міста.	Паспортизація та взяття на баланс пам'ятників міста							
		Популяризація народних традицій, ремесел шля-хом проведення етно-фестивалів,							

		ярмарок майстрів, майстер-класів							
		Модернізація матеріаль-но-технічної бази Місь-кого будинку культури (придбання проектору та іншого обладнання і інвентарю)							
		Будівництво великого центру творчості для дітей, який з'єднає нее-фективні нині організації під одним дахом та дасть новий поштовх для фор-мування більш конку-рентних умов для отри-мання культурних знань та навичок, а також запустить процес додаткової міграції дітей із сусідніх громад, що в свою чергу підніме еко-номіку міста та буде сти-мулювати громаду до по-дальших покращень культурного життя.							

СТРАТЕГІЧНИЙ ПРІОРИТЕТ 4: ЕФЕКТИВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОСТІР

4.1. Підтримка регіонально виробника.

Ефективний економічний простір у нашому випадку це умови, які створені органом місцевого самоврядування/ територіальною громадою міста для інвесторів з метою ведення бізнесу та отримання прибутку. А ефективне ведення бізнесу це в свою чергу збільшення обсягу залучених інвестицій, збільшення кількості робочих місць, збільшення надходжень до бюджету міста.

Тому, створення належних умов для ведення бізнесу взаємовигідний процес як для влади так і для представників бізнесу, а Промислова зона міста – це територія з вигідним місцезнаходженням, яка має всі умови для створення Індустріального парку/бізнес-інкубатору. Для цього планується провести роботу щодо

1. Впорядкування всіх наявних документів і архівних даних з метою створення повного інформативного та прозорого переліку всіх земель, об'єктів задля швидкої комунікації місцевої влади з потенційними інвесторами та всіма зацікавленими у розвитку міста особами.
2. Приведення в належний санітарний та екологічний стан всієї території промислової зони.
3. Створення комунікаційної групи з питань промислової зони, задля прискорення реалізації планів та проектів, які мають на меті покращення економічного стану міста Теплодар.

Ключова ідея створення індустріального парку/бізнес інкубатору на Промзоні полягає не лише у створенні даної інфраструктури, а і у впевненості, що це буде приносити користь компаніям-резидентам та економіці міста.

Індустріальний парк/бізнес-інкубатор являє собою огорожену територію, поділену на зони, яка спланована з метою промислового розвитку.

Ідея створення індустріального парку на території Промислової зони визначається прагненням:

- зосередити спеціалізовану інфраструктуру в обмеженому районі, щоб таким чином зменшити витрати на її утримання. Така інфраструктура включає в себе автомобільні траси, залізничні під'їзні шляхи,

електропостачання (у тому числі трифазної електроенергії), кабелі зв'язку, забезпечення послугою водопостачання та водовідведення;

- залучити новий бізнес, пропонуючи інтегровану інфраструктуру в одному місці;
- забезпечити право індустріального парку на прибутки;
- відвести промисловість подалі від житлових масивів, розробити заходи мінімізації негативних екологічних і соціальних наслідків застосування промисловості;
- забезпечити локальний екологічний контроль, який є специфічним для потреб промислової зони.

З метою підтримки місцевого товаровиробника планується протягом 2022-2026 років планується створення додаткових зон торгівлі, які відповідають санітарним та гігієнічним нормам, мають естетичний зовнішній вигляд та відповідають стандартам, задля стимулювання конкуренції з метою покращення економічного положення міста та покращення якості продукції що реалізується (міні –ринки за адресою вул. Ген. Плєва 15 та на території буд.Польова, 248 вул. Піонерна,28.)

4.2. Приваблива інвестиційна платформа.

Характерною рисою розвитку інвестиційних процесів є постійний рух капіталу до різних рівнів економіки (як в середині країни, так і за її межами) з метою пошуку умов для найбільш ефективного його вкладення та одержання максимального прибутку. Досягнення цієї мети інвестором зумовлюється впливом багатьох мотиваційних чинників, які по-різному проявляються в часі та просторі, та сукупністю умов сприятливого вкладання інвестицій, що характеризує інвестиційну привабливість об'єкта інвестування. Оскільки в ринкових умовах саме привабливість є комплексним узагальнюючим критерієм успіху в економіці і стійкості на ринку, то саме вона найбільш повно відповідає інтересам інвестора.

Для нашого міста формування сприятливого інвестиційного клімату для залучення інвестиційних коштів в розвиток галузей економіки Теплодару є одним з найважливіших завдань. Інвестиції являють собою один з найважливіших чинників економічного зростання. Адже, тільки завдяки інтенсивному розвитку економіки можливий більш інтенсивний розвиток міста. Тому, для виконання даного завдання передбачається ряд заходів, які наведено в таблиці.

4.3. Високопродуктивне аграрне виробництво- ще одна операційна ціль стратегічного пріоритету обласної Стратегії, яка ставить завданням розвиток аграрного підприємництва та кооперативів та стимулювання розвитку фермерських господарств, відновлення та розбудову зрошувальних систем Одеської області. Як зазначалося раніше, територія міста невелика та не має земель на яких розміщені аграрії. Тому, виконання завдань даної операційної цілі, та розвиток аграрного сектору в місті не є можливим, і на теперішній час не є першочерговою проблемою для міста. Хоча для області та країни в цілому розвиток високопродуктивного аграрного виробництва є стратегічно важливим завданням, виконання якого забезпечить гарантію продовольчої безпеки країни, забезпечення конкурентоспроможності на внутрішньому і зовнішньому ринках продукції сільського господарства, збереження селянства як носія української ідентичності, культури і духовності.

4.4.Цифрова трансформація.

Цифрова трансформація країни є одним із ключових завдань, і в якому вже сьогодні маємо результати: найбільш відчутні для громадян – мобільний застосунок Дія та портал державних послуг із кабінетом громадянина.

Сутність цифрової трансформації(цифровізації) полягає у спрощенні рутинних процесів шляхом їх автоматизації. І зважаючи на світові тенденції цифрова трансформація є процесом незворотнім.

Переваги цифровізації:

- зменшення корупції;
- зниження бюрократизації;
- спрощенні доступу до даних.
- спрощення можливості отримання деяких послуг
- робить процеси прозорими

Крім цього, пріоритетною в країні є цифровізація галузей митниці, податкової, містобудування, земельних відносин, охорони здоров'я, освіти, соціального захисту та пенсійного забезпечення, судочинства та захисту інформації. Ці галузі є найбільш затребуваними і водночас мають найвищий ризик корупції.

Для громадян трансформуються електронні послуги, пов'язані із народженням дитини, записом до дитячого садочка або школи, зміною місця проживання, вступу та навчання в університеті, реалізацією виборчих прав, шлюбу, працевлаштування та призначення пенсії. Планується, аби ці послуги надавалися онлайн без жодних довідок, черг та інших незручностей.

Для бізнесу запроваджується отримання ліцензій та дозволів онлайн.

Для цього в міністерствах та інших центральних органах виконавчої влади, обласних держадміністраціях призначають CDTO (Chief Digital Transformation Officer) – відповідальних за цифровізацію, електронні реєстри, процеси та послуги.

Створення цифрової держави – потреба часу, яка має вивести Україну у світові лідери із залучення інвестицій, протидії корупції та непотрібної бюрократії, а найголовніше – зручності та комфорту взаємодії людини із державою.

Високий рівень задоволення людини під час отримання послуги завжди буде актуальним явищем. Тому покращення якості надання адміністративних послуг шляхом підвищення рівня прозорості та відкритості влади до громадянина, впровадження електронних сервісів є одним із завдань країни, області і міста. Тому, вирішення питання покриття та забезпечення широкосмуговим інтернетом всієї території міста є одним із важливих завдань влади спільно із провайдерами.

Пріоритетними напрямками цифрової трансформації міста є:

- * підвищення якості та доступності надання адміністративних послуг для громадян та суб'єктів господарювання, спрощення процедур та скорочення адміністративних витрат;
- * забезпечення прав громадян на доступ до всіх видів відкритої державної інформації;
- * підвищення якості адміністративних та управлінських процесів;
- * впровадження в діяльність Теплодарської міської ради системи електронного урядування;
- * підвищення цифрової грамотності суб'єктів владних повноважень.

Звичайно, питання та заходи щодо покращення показників якості надання адміністративних послуг населенню, а саме створення Єдиної автоматизованої інтегрованої системи роботи ЦНАПів органів публічної влади передбачають вирішення перш за все на державному рівні, але завдання своєчасно та якісно втілювати всі державні технічні новації – це завдання Теплодарської міської ради та її виконавчого комітету

СТРАТЕГІЧНИЙ ПРІОРИТЕТ 4 : ЕФЕКТИВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ПРОСТІР

Операцій- на ціль	Завдання	Потенційні сфери діяльності	Індикатор	2022	2023	2024	2025	2026	2027
4.1.Підтри- мка регіо-наль- ного виробника	Створення інду-стріального пар-ку/бізнес-інку-батору, підтрим-ка та розвиток підприємницької діяльності	Створення індустріального парку/бізнес-інкубатору та залучення інвесторів для розміщення на території Промислової зони міста підприємств	Відкриття но-вих підприс-мств на терито-рії Промзони	+	+	+			
		Облаштування місць для торгівлі (міні –ринки) за адресою вул. Ген. Плієва 15 та на території буд.Польова, 248 вул. Піонерна,28.	Створення до-даткових зон торгівлі які відповідають санітарним та гігієнічним нормам, мають естетичний зовнішній виг-ляд та відпові-дають стандар-там, задля сти-мулювання конкуренції з метою покра-щення еконо-мічного поло-ження міста та покращення якості продук-ції що реалізує-ться	+	+				
4.2. Приваб-ли ва інвестицій	Формування сприятливого інвестиційного клімату для	Розробка містопланувальної доку-ментації (Розробка генплану/детальних планів територій Теплодарської МТГ)		+	+	+			

на платфор-м а	залучення інве-стиційних кош-тів в розвиток галузей економі-ки Теплодара. Інвентаризація та оформлення об'єктів кому-нальної власнос-ті для подальшо-го надання в оренду. Підго-товка містобу-дівної, планува-льної та іншої документації	Інвентаризація нерухомого майна і земельних ділянок, визначення інвести-ційно-привабливих об'єктів.Створення реєстру нерухомого майна з доступом через мережу Інтернет.		+	+				
		Розробра інвестиційного паспорту громади							
		Розробка та впровадження «Плану дій сталого,енергетичного розвитку та клімату»							
		Проведення промоційної компанії інвес-тиційних можливостей Теплодарської МТГ							
		Модернізація / оновлення технопарку комунальних підприємств							
		Проведення заходів за для забезпечення енергонезалежності комунальних підприємств.							
		Капітальний ремонт вулично-дорожньої мережі Теплодарської міської територіальної громади							
		Розробка прозорої системи тарифів на комунальні послуги з проведенням роз'яснювальної роботи серед населення							
		Роботи з оновлення цифрових інженер-но-топографічних планів масштабу 1:2000 міста Теплодар Одеського району Одеської області							
		Розроблення детального плану території промислової зони м. Теплодар для реа-лізації інвестиційних програм і проек-тів, створення індустріальних парків							
		Стратегічна екологічна оцінка деталь-ного плану промислової зони м.Тепло-дар для реалізації інвестиційних прог-рам і проектів,							

		створення індустріально-го парку/бізнес інкубатору							
		Оновлення генерального плану м. Теп-лодар для обґрунтування довгостроко-вої стратегії планування та забудови території							
		Стратегічна екологічна оцінка для забезпечення високого рівня захисту навколишнього середовища та спри-яння інтеграції екологічних міркувань до підготовки і прийняття планів і програм							
		Розроблення детальних планів території							
		Створення оглядової геології							
		Створення містобудівного кадастру							
		Розроблення проектів з благоустрою							
	Створення моделі цифро-вого міста, покриття та забезпечення широкосмуго-ви м інтернетом території міста Теплодар.	Інформатизація міста («Електронна громада») - Придбання ліцензійного програмного забезпечення, комп'ютерної та оргтехніки і комплектуючих до них; - забезпечення захисту КТ від коливань напруги в мережі - Розширення локальної мережі виконкому(враховуючи придбання обладнання) облаштування вільних WIFI зон - Розвиток системи електронного документообігу та ЕЦП - підтримка офіційного порталу ТМР							
		Запровадження в ТМР системи електро-нного голосування (обладнання, меблі/ Забезпечення міської ради електронною системою голосування (придбання меб-лів, універсальної системи електрон-ного поіменного голосування)							

	Підвищення якості надання адміністратив-них послуг	Реконструкція приміщення ЦНАПу в відповідності до вимог облаштування приміщення Центру надання адмінпослуг							
		створення зручних умов очікування для відвідувачів							
		оснащення робочих місць адміністраторів Центру							
		впровадження надання адміністра-тивних послуг в електронній формі							
		- створення системи надання ел. послуг на базі інформаційної системи «Вулик»							
		-оснащення ЦНАП виконкому ТМР обладнанням «Мобільний офіс ЦНАП»							

Розділ 4. СИСТЕМА МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

Дуже важливо поділити 6-річний період впровадження (2022-2027 рр.) з урахуванням таких зауважень:

- Не всі проекти будуть реалізовані одночасно – існує обмеженість ресурсів.
- Першими виконуватимуться проекти першочергової необхідності, легші та простіші ініціативи.
- Ті, хто реалізовуватимуть Стратегію, мають освоїти навички управління проектами під час поступового навчання на практиці.
- Потрібен час, щоб залучити більше людей до реалізації/втілення Стратегії, – що більше громад, груп, окремих осіб, установ і організацій братимуть участь в реалізації, то краще (враховуючи тривалість процесу).

Очевидно, що окремі проекти Стратегії планується розпочати вже у 2022 р., а деякі розпочнуться не раніше 2024 - 2025 р. Деталі, що стосуються реалізації Стратегії, заходи щодо її виконання будуть в подальшому уточнюватися та коригуватися.

Результати реалізації Стратегії визначатимуться на підставі проведення моніторингу досягнення пріоритетів розвитку міста, які тісно поєднуються з пріоритетами розвитку регіону, стратегічних, оперативних цілей та виконання завдань Стратегії.

Органи, що забезпечують реалізацію Стратегії:

- Теплодарська міська територіальна громада
- Громадські організації, юридичні та фізичні особи жителі міста

Інструменти реалізації Стратегії:

- план заходів з реалізації Стратегії
- міські цільові програми в різних сферах діяльності
- програма соціально-економічного розвитку

Фінансове забезпечення реалізації Стратегії

- кошти державних та обласних галузевих програм
- кошти Державного фонду регіонального розвитку
- кошти місцевого бюджету
- кошти інвесторів, власні кошти підприємств, кредитних ресурсів

Моніторинг та оцінювання є важливим релативності реалізації Стратегії. Моніторинг та оцінювання (МТО) є очима та вухами партнерів. СТРАТЕГІЯ 2022-2027 не повинна бути «статичним» документом. Вона має реагувати на події зовнішнього та внутрішнього середовищ. МТО допомагає визначити, чи приносить те, що ми робимо, бажані результати. Воно також має вирішальне значення при ухваленні рішення, чи вимагає Стратегія 2022 - 2027 оновлення. Контроль відрізняється від оцінювання, хоча вони сильно взаємопов'язані. Якщо контроль фокусується на визначенні, чи досягнуто мети та чи процеси розвиваються згідно із планом, то оцінювання пояснює, чому отриманих результатів було досягнуто та чи є вони задовільними – іншими словами, чи можуть вони бути реалізовані краще. Оцінювання – це складний процес, який вимагає глибокого розуміння обставин і подій, що мали місце.

Ні оцінювання, ні моніторинг не мають цілі покарання виконавців. Обидва процеси спрямовані на отримання інформації, що необхідна для доказової політики, яка неможлива без точної та своєчасної інформації. Звісно, бувають невдачі та недоліки, не все може бути досягнуто відповідно до раніше запланованого, але завдяки урокам контролю та оцінювання робляться висновки та можуть вживатися заходи для покращення.